

P R A E F A T I O

A D L E C T O R E M,

de Instituto, Operis partitione, & in eo
præstitis.

HABES, amice Lector, quicquid clarissimi Jurisconsulti FRANCISCI FLORENTIS Operum colligere licuit, in duas Partes distributum. Prior opera ab Autore ipso vulgata complectitur, quorum jam exemplariora à multis desiderabantur: altera operum est postumorum.

Ipso superstite edita fuerant volumina presertim duo: alterum octuplici forma, sub titulo Dissertationum selectarum Iuris Canonici, subjecto Commentario ad titulum de Vita & honestate Clericorum, ad illustr. Præsidem Henricum Memmium, Parisiis apud I. Camusat anno 1632. quo volumine comprehensa opuscula, cum Thesibus ab autore, in experimento Aurelianensis Antecessura causâ dato, propugnatis, biennio antè magna ex parte typis fuerant mandata sub hac epigraphe, Francisci Florentis I. C. Dissertationes de Lege Dioecesana, de Exemptionibus Religiosorum, de Præscriptionibus & interruptionibus præscriptionum, de antiquo statu

PRÆFATIO.

Religiosorum in Gallia : *cujus editionis , à me olim visa , memoriam mihi refricavit Clarissimus J. C. Aurelianensis Haymo Prustus , de quo mox plura. Alterum volumen Tractatum in novem priores Titulos libri primi Decretalium Gregorii IX. inscriptum est , quibus præfixa accurata Dissertatio de Methodo & auctoritate Gratiani , & reliquorum post Gratianum Collectorum Decretalium ; adjectaque Summaria Ioannis à Costa in eosdem Titulos : id Lutetiæ quoque apud Sebastianum Cramoisy anno 1641. prodierat formâ quadruplici , sub auspiciis viri maximi Petri Seguierii Franciæ Cancellarii.*

Horum duorum voluminum exemplaria , adscriptis ad marginem Autoris manu secundam editionem meditantis , tum emendationibus , tum notis atque additamentis ditata , & posterioris Codicem manuscriptum , communicavit liberaliter vir clarissimus Haymo Prustus Camburgius , antè memoratus , Antecessor Aurelianensis , Antonii Prusti Bituricensis Antecessoris filius , Scævola ab armata ad Togatam militiam transfressi nepos , eruditus ipse quoque scriptis cognitus. Ejus ergo humanitati debentur , tum adhibita ex mente Autoris Correctiones ; tum Annotationes marginales , & inserta contextui , quæ idem auctor addenda putaverat ; quæque hîc ibi uncino duplici inclusa reperies , hac formâ []. Sic &

PRÆFATIO.

emendatior & locupletior exit hac operum illorum editio.

His accessit brevis Commentarius de Nuptiis consobrinarum : adjecta præterea due Orationes sive recitationum Præfationes, seorsim diversis temporibus editæ : altera de recta Juris Canonici discendi ratione in scholis Juris Aurelianensibus, anno 1632. altera de Dispensationibus Ecclesiasticis in publico Juris Auditorio Parisiensi, anno 1648. typis Cramosiorum fratrum. Hos itaque tres Commentarios sub finem prima Partis habebis.

In alteram Partem conjecta sunt quæ nondum publicam viderant lucem, quæque, quâ potui diligentia, collegi, novem nempe utilissimi Juris Canonici Tractatus, quorum plerosque in Schola Parisiensi Autor dictaverat. Hi mendis non carebant, quibus scribentium sive incuria, sive inscitia eos asperserat : sed eis emendandis magno usui fuere exemplaria, quæ nobis ex Lamonia Bibliotheca, quam Florentis ipsius libraria suppellectile auxerat vir incomparabilis Guilielmus Lamoniæ, primus Senatus Parisiensis Præses, ejus voluntate suppeditata sunt ab Illustrissimo Christiano Francisco, dignissimo filio, in eadem Curia Advocato Generali. Ejus Codice continebantur Tractatus quinque.

I. De Statu Regularium ad Causas XVI. ac sequentes Decreti.

P R Æ F A T I O.

II. De antiquo jure Patronatus, & ejus origine, ad Canones aliquot Causæ XVI.

III. De Sponsalibus & Matrimoniis ad Causas XXVII. & seqq. ad ultimam.

IV. De Præbendis & Dignitatibus ad tit. 5. Lib. III. Decretal.

V. De Iure Patronatus ad tit. 38. lib. ejusdem.

In quatuor reliquis magis laborandum, & alicubi dandum nonnihil conjectura fuit. Hi sunt sequentes.

I. De Jurisdictione Ecclesiastica ad Causam XI. quæst. 1.

II. De Officio Iudicis Delegati ad tit. 29. lib. 1. Decretal.

III. De Officio Legati ad tit. 30. ejusdem libri.

IV. De Officio Iudicis ordinarii ad tit. 31. ejusdem lib. 1.

Ad hæc vir clarissimus Ludovicus Nublaus, Advocatus, cujus notissimum inter Literatos nomen, & cum antiqui moris virtute conjuncta Juris omniumque bonarum artium peritia, pro suo promovendorum studiorum perpetuo desiderio Notas adjecit in Paratitla Decretalium Alex. Chassanæi, uberiores iis quas ego aliàs cum Chassanæi opere edi curaveram.

Et ut aliquod extaret specimen, ex quo constaret quid Florens posset in Jure Civili, commodum

P R Æ F A T I O.

accidit ut Nublaus idem ejus generis aliquid nobis subministrare potuerit. Ei enim amici monumenta resque omnes adeò cordi atque in pretio erant, ut eorum nihil negligendum duceret; nam & Tractatum in primos Decretalium titulos edendorum curam ultro susceperat, teste ipso Florente in Præfatione. Is itaque Recitationes Auctoris contulit in Titulos Digestorum & Codicis de Solutionibus & Liberationibus; quibus Leges singula eruditè & eleganter enodatis difficultatibus enucleantur.

Ne verò eorum, quæ ex Manuscriptis nunc eduntur, dubium quicquam Auctori à nobis affingi quis existimet, ipsius ferè omnia testimonium habent publicum: etenim sub finem Orationis de Dispensationibus, quam in Parisiensis Juris Auditorio habitam statim emisit in lucem, profitetur se Monasteriorum & Monachorum ordinationes, & in clerum adoptiones, eorumque innumera privilegia tractanda eo anno suscipere, quod exequutus est in tractatu de statu Monachorum. Agnoscit ibidem se in eodem publico Juris Auditorio sigillatim explicuisse causas Matrimoniales, & perplexas Beneficiorum, Præbendarum, & Dignitatum quæstiones: itemque Ecclesiasticorum & Laicorum Patronorum multiplicia jura exposuisse publicè, & jam harum prælectionum recognitarum publicationem meditari. Quibus verbis Tractatus indicat de

PRÆFATIO.

Sponsalibus & Matrimoniis, de Præbendis & Dignitatibus, ac de jure Patronatus.

Præterea initio hujusce Tractatus de Jure Patronatus pag. 251. priorem tractatum suum citat de Veteri jure patronatus: ex quibus reliquis fides fit, qui ex ore dictantis excepti, ejusdem cum illis saporis haud dubiè sunt.

Ex Joannis à Costa disciplina multum se profecisse Florens non fatetur modò, sed gloriatur; eumque tanquam virum doctissimum, qui prioribus ignota multa detexisset, veterumque ignorantiam atque errores emendasset, pluribus operum suorum locis laudat, ut videre est tum in vulgatis ab ipso superstite voluminibus pag. 65. 88. 98. & 262. primæ partis: tum in postumis ad priorem adjectis editionem, ejusdem partis primæ pag. 20. ad marginem, & pag. 275. in ultimo additamento. Quod tamen obtrectatores & malevoli cavillari ausi sunt illius scriptis ita usum Florentem, ut paucis de suo additis aliena pro suis haberi vellet: id quàm à vero sit alienum, ostendunt Costa Recitationes à Florente in eosdem cum suis titulos bonâ fide editæ. Qua de re ipse Florens in Monitione ad Lectorem seu Præfatione Tractatum novem in totidem primos Decretalium titulos pag. 65. & 66.

Si nobis autographorum Florentis Codicum facta copia fuisset, & hæc emendatiora, & reliqua ejusdem opera non mediocri bono publico prodii-

PRÆFATIO.

sent, in quibus Notas indicare licet aut commentarios in Africana Concilia, cum Ferrandi & Cresconii Breviariis Canonum, quos defunctus invicem contulerat ex manuscriptis, omniaque in meliorem ordinem restituerat; quemadmodum à fide dignis testibus accepi. Sed apud quemcunque hæc Florentis scripta lateant, nihil miror ab eorum possessore hos velut thesauros, homini literato nequaquam contemnendos, retineri.

In iis qua nancisci licuit, edendis data est opera, ut quantum in nobis erat, legentium commodo consuleretur. Ea de causa Indices quatuor confecti sunt. Primus Tractatum, tum veterum, tum recens editorum, qui huicce Præfationi subjectus est. Alter Capitum seu articulorum precipuorum cujusque tractatus; qui in utriusque partis capite habentur. Tertius Autorum, qui emendati aut dilucidati. Quartus denique Rerum & Verborum, qua in utraque parte continentur: hos duos ad calcem partis secunda rejecimus.

In codicum collatione atque emendatione, non levi adjumento mihi fuit studiosissimus harum rerum M. Iacobus Girardus è Carnotensi diœcesi, vetus Facultatis nostræ alumnus, industriâ ac eruditione inter primos; cujus labori atque ingenio multùm debebunt quicunque ex horum operum editione fructum aliquem capient, quos bene multos confido futuros.

Nec parùm & M. Ludovico Boivin, Facultatis

PRÆFATIO.

quoque nostra Doctōri debebunt, quibus minūſ familiaris eſt Græcus ſermo; fortè & qui eum apprimè callent. Cū enim mihi per publicas privatasque occupationes non vacaret loca Græca & ſententias à Florentē adductas inquirere, & in Latinam linguam transferre: ipſe ſponte ſuam in id operam obtulit, utiliterque impendit, tum repræſentatis dictionibus, locisque Autorum, tum expreſſâ Latinè illorum interpretatione, quam poſt Synopſin operum primæ partis excuſam invenies.

Porro, cū Bibliopola in animo haberet Commentarios duos, quorum exemplaria non facile reperiebantur, typis iterum deſcribere, Nicolai nempe Janvarii de Jure & officio Archidiaconi, & Joannis Tornetii de Abſolutione ad cautelam: neminem agrè laturum exiſtimavit, ſi hæc opera attexeret; quæ utilitate ſuâ non carent, nec à Florentis propoſito videntur omnino abhorrere; certè voluminis molem haud nimis augebunt.

SYNOPSIS

INDEX

OPERUM PRIMÆ PARTIS, qua continentur vivo Autore Tractatus editi.

SYNOPSIS Tractatum prima partis premittitur, quam sequitur
Græcarum dictionum & locorum ab autore laudatorum interpretatio.
 Dissertatio de Origine, arte & autoritate Iuris Canonici. pag. 1
 Præfatio de Methodo & autoritate collectionis Gratiani & aliarum
collectionum. 41
 Oratio de recta Iuris Canonici discendi ratione. 59
 Monitum sequentibus novem Tractatibus præfixum. 64
 Tractatus ad Lib. I. Decretalium Tit. I. de summa Trinitate & Fide
Catholica. 67
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. II. de Constitutionibus. 72
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. III. de Rescriptis. 80
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. IV. de Consuetudine. 95
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. V. de Postulatione. 103
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. VI. de Electione & Electi po-
testate. 108
 Tractatus ad lib. I. Decretal. Tit. VII. de Translatione Episo-
pi. 173
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. VIII. de Usu & autoritate
Pallii. 216
 Tractatus ad lib. I. Decret. Tit. IX. de Renunciatione. 241
 Dissertatio in cap. Auditis de Prescriptionibus, & strictim ad cap. Au-
ditis de Restitutionibus, & ad cap. xvii. de Privilegiis. 255
 Tractatus ad lib. III. Decret. Tit. I. de Vita & honestate Cleri-
corum. 290
 Præfatio de Dispensationibus Ecclesiasticis. 317
 Disputatio de Nuptiis Consobrinarum prohibitis aut permissis. 329
 Accessere duo Tractatus: Prior, qui Archidiaconus, seu de Archi-
diaconi jure & Officio inscribitur, autore Nicolao Januario in Ec-
clesia Carnotensi Dunensi Archidiacono.
 Alter, qui de Absolutione ad cautelam Tractatum continet, autore
 J. Tournet, Advocato Parisiensi.

INDEX OPERUM SECUNDÆ PARTIS,
qua continentur Tractatus nondum editi.

SYNOPSIS Tractatum secundæ partis præmittitur.

Tractatus ad Decreti Gratiani Causæ XI. Quæst. I. de Iurisdictione Ecclesiastica. pag. 1

Tractatus ad ejusdem Causas XVI. XVII. XVIII. XIX. & XX. de Statu Regularium. 34

Tractatus ad Causæ XVI. Canones aliquot & nonnulla Decreti loca de antiquo Iure Patronatus & ejus origine. 78

Tractatus ad Causas XXVII. XXVIII. XXIX. & reliquas seqq. ad XXXVI. de Sponsalibus & Matrimoniiis. 99

Tractatus ad lib. I. Decret. Titulos tres XXXIX. de Officio & potestate Iudicis Delegati. 153

XXX. De Officio Legati. 156

XXXI. De Officio Iudicis ordinarii. 173

Tractatus ad lib. III. Decret. Tit. V. de Præbendis & Dignitatibus. 189

Tractatus ad lib. III. Decret. Tit. XXXVIII. de Iure Patronatus. 249

Notæ & observationes in Alexandri Chassanæi Paratitla Decretalium Gregorii IX. 308

Tractatus ad Tit. de Solutionibus & Liberationibus Dig. & Cod. 326

Accessere duo Indices. Primus Autorum qui illustrantur aut emendantur in utraque parte.

Alter Rerum & Verborum quæ potiora in toto volumine occurrunt.

SYNOPSIS

OPERUM SIVE TRACTATUUM.

Primæ partis.

DISSERTATIONIS.

De origine, arte & autoritate Juris Canonici.

DOCTORIBUS & Auditoribus Juris Canonici necessaria quadam pro-
 ponuntur. pag. 1
 Aliqua referuntur causa neglecta & non intellecta Juris Canonici doctrina. 2
 Remedia, utilitas & methodus hujus libri. ibidem.

Partis primæ, qua continentur duæ Juris Canonici divisiones.

Divisionum utilitas. p. 2
 Divisio duplex Juris Canonici, vel ratione materia & subjecti, vel ratione
 forma. Ratione materia Jus omne Canonicum vel ad finem, vel ad mores
 pertinet. 3
 Probatur illa divisio autoritate plurium Conciliorum generalium. 3. 4
 Distinguendum esse inter legitimam Synodum sextam, & pseudosynodum sex-
 tam. 4
 Itemque inter legitimam octavam, & pseudosynodum octavam. ibid.
 Dua regula observanda circa divisionem allatam, qua confirmantur adductis
 exemplis. 5. 6
 Preceptiones alie immobiles, alie mobiles. 5
 In mobilibus potest justa de causa procedere Ecclesiastica dispensatio. ibid.
 De nomine οἰκονομίας. ibid. & p. 6
 Secunda divisio ratione forma in Jus scriptum & non scriptum, & ejus con-
 firmatio. 6. in fine, 7. & 8.
 Quid sit traditio, & ejus autoritas. 7
 De Consuetudinibus generalibus universa Ecclesia, & particularibus alicujus
 Ecclesie. 8
 Scripturam non impedire, quominus consuetudo vel traditio Juri non scripto
 tribuatur. ibid.
 Subdivisio Juris scripti in Scripturas sacras & Canones. 8. in fine.
 Canon de libellis distinct. xx. attingitur. 9. 11. 19. 28
 Sacrarum Scripturarum subdivisio. 9. 10
 Explicatur Scripturarum divisio in eas, qua in Ecclesia sunt recepta; in con-
 troversas & apocryphas. ibid.
 De autoritate Scripturarum. 10. in initio.

Synopsis operum.

<i>Secunda Juris scripti speciei, qua ad Canones pertinet, subdivisio in Concilia,</i>	
<i>Constitutiones Pontificum, & dicta Patrum. Ejus confirmatio & ordo.</i>	11. 12
<i>Conciliarum origo & autoritas, & eorum divisio.</i>	12. 13. 14
<i>Explicatur locus Actorum cap. 15. visum est Spiritui sancto & nobis. 12. 13. init.</i>	
<i>Regula observanda quando Concilia inter se videntur pugnare.</i>	14
<i>Error Gratiani notatur.</i>	ibid.

Partis secundæ, de variis Canonici Juris Collectionibus : & primò Orientalium sive Græcorum.

<i>Connexio partis secundæ cum prima.</i>	15
<i>Qua ratione & methodo digesta Concilia ad nos pervenerunt.</i>	15
<i>Collectiones Juris Canonici dividuntur in Collectiones Ecclesie Orientalis & Occidentalis: confirmatio summa illius divisionis.</i>	16
<i>Methodus istius Dissertationis, in excutiendis Collectionibus singulis.</i>	ibid.
<i>Antiquissima Orientalium Collectio, quo tempore videtur edita, & quid contineat.</i>	16
<i>Alios postea Canones fuisse additos.</i>	ibid.
<i>Ars & methodus illius Collectionis duplex, ejus utilitas.</i>	16. & 17. initio.
<i>Ejus autoritas.</i>	ibid.
<i>De Antiochenis Canonibus.</i>	17
<i>An Canones omnes illius Collectionis sint ejusdem autoritatis.</i>	17. in fine.
<i>Solutio difficultatis.</i>	18
<i>Controversia de Sardicensi & Antiocheno Concilio.</i>	19. & 20. initio.
<i>Probabile videri antiquissimam istam Collectionem, Orientalium potissimum fuisse propriam.</i>	20. in fine.
<i>De autoritate Canonum Antiochenorum plenius.</i>	20. in fine, & 21
<i>Evenire sapius, ut alicujus Concilii quamvis generalis, non omnes Canones suscipiantur ab omnibus simul Ecclesiis, nec tamen propterea scinduntur Ecclesie.</i>	21. in fine.
<i>Secunda Collectio nondum edita, qua in MS. Theodoretii Cyri Episcopi nomen præfert.</i>	22
<i>Quo tempore edita.</i>	ibid.
<i>Quid contineat.</i>	ibid.
<i>Ejus ars, methodus & autoritas.</i>	22. in fine, & 23
<i>De Canonibus Basilii, & quo tempore primùm inserti.</i>	23
<i>Quo tempore Leges Collectionibus Canonum subjici primò cœperint, & de Joanne Scholastico.</i>	ib.
<i>De novissimis Collectionibus Græcorum, earum methodo & autoritate.</i>	24
<i>& 25. initio.</i>	
<i>Brevis istius parti secundæ collectio & conclusio.</i>	25

Partis tertiæ, de Collectionibus Occidentalium, antiquis & novis.

<i>Connexio partis tertiæ cum secundæ, ejus ordo & dispositio.</i>	25
<i>Quomodo Concilia in Oriente habita, & eorum Canones ad nos pervenerunt.</i>	26
<i>De origine, methodo & autoritate antiquissimæ Collectionis & interpretationis</i>	

Synopsis operum.

<i>Canonum apud Occidentales recepta.</i>	26
<i>Quid si de numero & autoritate Canonum in Occidente dubitaretur.</i>	27. initio.
<i>Ferrandi breviatio Canonum excutitur, ejus methodus & autoritas.</i>	27
<i>Ferrandus notatur.</i>	28. initio.
<i>Dionysii Exigui Collectio quid contineat.</i>	28
<i>Errores duo in editione Moguntina & Parisiensi Codicis Ecclesia Romana.</i>	ibid.
<i>Methodus Dionysii.</i>	ibid.
<i>Primus adjicit Decreta summorum Pontificum.</i>	29
<i>Autoritas collectionis Dionysii.</i>	ibid.
<i>Quo tempore in Galliis frequentata est.</i>	ibid.
<i>Cresconius methodum totius Collectionis Dionysii contexuit.</i>	30. initio.
<i>Martini Bracarenfis Collectio, methodus & autoritas illius collectionis.</i>	30
<i>Gratianus reprehensus.</i>	ibid. sub fine.
<i>Collectionis qua Isidori nomine circumfertur, origo, methodus & autoritas, & ad eam observatio.</i>	31. & 32. initio.
<i>Capitularium Regum nostrorum & Conciliorum Gallicanorum Collectiones varia.</i>	32
<i>De novissimis Collectoribus, & quo tempore apud Latinos dicta Patrum, & excerpta Legum Collectionibus Canonum admisceri ceperunt.</i>	33. initio.
<i>Gratiani Collectio. Judicium Antonii Augustini de Gratiano probatur. Item Parisiensis Episcopi censura.</i>	33. in fine, & 34. initio.
<i>De variis Collectionibus Decretalium ex quibus confecta est Decretalium Gregorii IX. postrema.</i>	34. 35
<i>Juris Canonici & Civilis quanta sit autoritas in Gallia.</i>	35. in fine.
<i>Subjicitur prefatio Theodoretii in suam Canonum Collectionem, de qua mentio facta fuerat pag. 22.</i>	37. 38. & seq.
<i>Itemque sequitur Epistola Dionysii Exigui, quam proposuerat Decretis summorum Pontificum, de qua mentio facta fuerat pag. 28.</i>	39. 40.

P R Æ F A T I O N I S.

De Methodo & autoritate Collectionis Gratiani, & reliquarum omnium Collectionum Decretalium post Gratianum.

I NSTITUTUM auctoris.	pag. 41.
P refationis argumentum, & ordo.	ibid. in fine.
D ue summa Juris Canonici divisiones, vel ratione materia, vel ratione forma.	42
P R I M A ratione materiae explicatur, & ex ea due regulae deducuntur.	ib.
S E C U N D A ratione forma.	43
J uris scripti Canonici fontes indicantur.	ibid.
N on scripti fontes.	ibid.
D E G R A T I A N I Collectione plenissime disseritur.	43. fine, & 44
Q uo tempore edita.	ibid.
N on fuit publice comprobata.	44
J udicium de ea.	ibid. & 45
E ditio corporis Juris Canonici ab Antonio Contio elaborata, corrupta postea	a ij

Synopsis operum.

<i>& mutilata ab Antuerpiensibus librariis.</i>	44
<i>Quare Gratianus Collectionem suam inscripsit, Concordiam discordantium Canonum.</i>	45
<i>Inquiritur in methodum Gratiani.</i>	45. initio.
<i>Duplex divisio Gratiani, vel ratione materia, vel ratione forma.</i>	45
<i>Prima, ratione forma.</i>	ibid.
<i>Secunda, ratione materia fusius explicatur, ex ipsius Gratiani locis variis in unum collectis, & ex veteri Interprete.</i>	45. & seqq.
<i>ARGUMENTUM prima partis, in C. Distinctiones.</i>	45
<i>ARGUMENTUM secunda partis, in XX XVI. Causas.</i>	46. 47. & seqq.
<i>A Causa VII. usque ad XI. interrumpit ordinem Gratianus.</i>	47
<i>Iterum interrumpit, à Causa XVI. usque ad XXI.</i>	47. in fine.
<i>Aberrat Gratianus.</i>	48
<i>Initio Causa XXVII. tractare incipit de Sacramentis: & primò, de Matrimonio, cui X. Causas assignat, propter materia ubertatem.</i>	ibid.
<i>Quis fuerit Joannes Tentonicus, primus Decreti Glossator.</i>	48. 49
<i>Aberrat Gratianus.</i>	49
<i>TERTIA & ultima partis, de Consecratione, Argumentum.</i>	50
<i>Gratianus, in citationibus ordinem materia sequitur: itemque vetustissimi Interpretes, & prima Collectionis Compiler.</i>	50
<i>Veterum & recentium Juris Canonici aliquot celebriorum Interpretum, de Collectione Gratiani iudicium.</i>	51
D <i>ECRETALES Gregorii IX. qua solent in Scholis praelegi, ex quot, & quibus Collectionibus, & ex quorum Pontificum Constitutionibus constant.</i>	52
<i>PRIMAE Collectionis Decretalium auctor: ordo, & cur Extravagantes inscripta.</i>	52. 53
<i>Secunda Collectionis auctores.</i>	53
<i>Tertia Collectio.</i>	ibid.
<i>Prima, auctoritate publicâ, id est, Innocentii III. confirmata.</i>	ibid.
<i>Decretales Gregorii IX. non carent navis.</i>	54. initio.
<i>De quarta Collectione.</i>	54
<i>De quinta, qua est Honorii, adhuc non edita.</i>	ibid.
<i>Pleniùs de Collectione Decretalium Gregorii IX.</i>	ibid. in fine.
<i>Cur reseratis saepe multis verbis ex antiquis Decretalibus, singulorum tamen capitum prima verba, licet absque sensu, retinuerit Raymundus à Pennaforti.</i>	55
<i>Quae utilitas ex antiquis Collectionibus percipitur.</i>	ibid.
<i>Singularia sunt, quae ex quinta Collectione Honorii M. S. adscripsit Continus.</i>	ib.
<i>De Sexto, qui vulgò appellatur.</i>	56. initio.
<i>De Clementinarum Editione & Promulgatione.</i>	56. 57
<i>De Extravagantibus Constitutionibus Joannis XXII. & de Extravagantibus c. m. n. u. s. : eas publica auctoritate fuisse editas. Quae fides eis habenda sit, & reliquis vagantibus extra Collectiones approbatas.</i>	57
<i>Observatio, tam circa Sextum, quàm reliquas omnes Decretalium Collectiones.</i>	ibid. in fine, & 58. initio.
<i>De ordine & methodo Decretalium Gregorii IX.</i>	58

ORATIONIS IN APERIENDIS
Scholis Iuris habita,

De recta Juris Canonici discendi ratione.

- Q**UA debeat haberi oratio ab Antecessore in aperiendis Scholis. p. 59
 Autoris mens & scopus. ibid.
- Qua dotes requirantur in Juris Canonici studioso. 59. in fine, & 60. initio.
- Juris Canonici dua partes, vetus & novum, vetus Gratiani Decreto; novum
 Decretalibus continetur. 60
- Propriuntur studiosis in utrumque quadam observationes. ibid.
- Antiqua Decretalium Collectiones cum Gregorii IX. Collectione conferenda:
 quod Interpretes veteres novi plures neglexere; fecere pauci; eò prastan-
 tiores. 60. in fine.
- Carpitur Raymundus à Penna forti autor Collectionis Gregorii IX. 61. initio.
- Juris Professori necessaria exacta cognitio historia Ecclesiastica, qua ex coata-
 neis scriptoribus est repetenda. ibid.
- Errarunt saepius veteres Juris Canonici Interpretes, quia neglectis antiquio-
 ribus Canonum Collectionibus Graecis & Latinis, solius Gratiani Collectio-
 nibus inhaesere. ibid.
- Gratianus in Conciliorum Canonibus referendis aut conciliandis multifariam
 erravit. ibid.
- Gravius lapsus est in Epistolis Pontificum, veterum imprimis. 62
- Qua peccavit in scriptis Patrum referendis, Romani Correctores ferè emen-
 darunt. ibid.
- Studiosi perpetuo & improbo labore Iuri dent operam non in privatis, sed in
 publicis Iuris auditoriis. ibid.
- Compendia & breviationes rejiciuntur. 63
- Sex in studiosis autor desiderat. 63
- Disciplinarum cum iis qua terra nascuntur egregia comparatio. ibid.

Moniti novem prioribus Libri I. Decret. titulis praefixi.

- P**RIMO exponit autor cur pleniores tractatus potius quàm compendia &
 breviationes conscripserit. 64
- Deinde quam secutus est methodum explicat. ead. & seq. initio.
- Tum memorem se praestat erga viros eruditos, quorum ope & studiis usus est,
 imprimis erga clarissimum Joannem à Costa. 65
- Demum obrectatores & malevolos coerces. ead. 65. in fine, & 66

TRACTATUS I.

De Summa Trinitate, & Fide Catholicâ.

O RDINIS ratio. Abbatis Joachimi libellus de Unitate seu essentiâ Trinitatis damnatur : autor non damnatur, & cur? Plura de Joachimo Abbate.	67. 68
Contra, Almarici doctrina & memoria simul damnatur.	68. in fine, & 69
Strictim de pœnis Hæreticorum, etiam post mortem.	69 70. 71
De vivicomburio Bogomylorum : Bogomyli nomen, non proprium alius, sed totius sectæ commune : quare ita dicti?	69
Balsamonis interpres notatur.	69
Catholica, quid significet.	71

TRACTATUS II.

De Constitutionibus.

C ONSTITUTIONUM nomen latissimè accipitur in hoc tit.	72.
Constitutionum divisio, in generales, vel particulares.	72.
Quenam generales, qua particulares.	72. in fine, & 73. initio.
Constitutiones à laïcis factæ, utrùm teneant Ecclesias, vel Ecclesiasticos?	73.
Ea in re distinctio notanda, inter Regum, & summorum Principum Constitutiones, & inter Statuta Civitatum & Municipiorum in Gallia præcipuè.	73.
Constitutiones locum habent in futuris, non in præteritis.	ibid.
Lex nova gratia, quatenus abrogavit Legem veterem.	73. & 74. initio.
Canones Conciliorum particularium ab universa Ecclesia aliquando recipi, & in usu haberi.	74.
Concilium Meldense adversus Novatores Monachos quosdam.	74.
Pleraque Decretales hujus tit. ad Statuta Civitatum, Capitulorum, & Academicarum pertinent.	74. fine.
Qua auctoritate Universitates, idest, Municipia, Communia, Academia, & reliqua Collegia constituantur, & qua soleat eis concedi potestas.	75.
Jus Communia, vel Corporis, & Collegii, à solo Rege conceditur, & inter Regalia numeratur, vel saltem Regis Confirmatio necessaria est : duo exempla.	75.
Communiarum Divisionis confirmatio.	76.
Commune, in libris Iuris quid significet.	76.
Quo jure Academia instituta? Parisiensis primogenita : secunda Tolosana : tertia Aurelianensis.	76. 77.
Differentia inter Confirmationem in forma communi, & ex certa scientia.	77.
Quid in condendis & confirmandis Statutis, de augendo, vel minuendo Canonico- rum	

SYNOPSIS OPERUM.

<i>nonicorum numero, desideretur.</i>	78. initio:
<i>Gesta Innocentii III. emendantur.</i>	78
<i>De Officio Senatorum urbis Romæ sub Pontificibus.</i>	78
<i>Acta Alexandri III.</i>	78
<i>Capitularia Regum nostrorum Summi Pontifices agnoverunt, & eorum autoritati paruerunt.</i>	78
<i>Constitutiones generales non aliter revocare Statuta specialia, vel privilegia specialium locorum vel personarum, nisi expresse in generali Constitutione caveatur.</i>	79

TRACTATUS III.

De Rescriptis.

J URE Civili & Canonico Rescripta à Constitutionibus distinguuntur.	80
<i>Quot modis Imperatores jus condebant, quot Pontifices.</i>	80
<i>De Regulis Cancellariæ, Decretis & Signaturis.</i>	80
<i>De Rescriptis, de Mandatis: aliter in Jure Civili, aliter in Canonico plerumque accipi.</i>	81. initio:
<i>Rescriptorum definitio accommodata huic titulo.</i>	81
<i>Quid propriè Pragmatica.</i>	81
<i>Ad libellum & petitionem obtinentur Rescripta. Imò libellus, vel ejus sententia subjiciebatur, vel inferebatur Rescriptis, manente nihilominus integra cognitione de fide & veritate precum.</i>	81
R escriptorum summa divisio vel ad lites, vel ad beneficia: secunda vel in forma communi, vel gratiosâ: Regulae generales quadam & ferè communes utrique divisioni.	81
<i>Explicatur clausula Rescriptorum frequens, Appellatione remota.</i>	81. 82
<i>In secundo Rescripto primi debere fieri mentionem.</i>	82
<i>Item, Si preces veritate nitantur.</i>	82
<i>Quid exprimendum sit in impetratione Rescripti.</i>	82
<i>Varia, quæ ad imperationem Rescriptorum, & ad fraudes impetrantium coercendas pertinent.</i>	83
<i>Quibus cause committuntur à Pontifice vel ejus Legatis.</i>	83
<i>Rescripta ad lites vel Beneficia strictissimè accipiuntur: ratio subjicitur.</i>	83
<i>Rescripta interpretationem & ordinem à jure communi recipiunt.</i>	83. in fine, & 84. initio.
<i>Quomodo & quæ Rescripta tempore, vel aliis modis extinguantur.</i>	84.
D E origine, progressu, & fine Rescriptorum ad vacantia Beneficia, quæ vulgo Gratia Expectativa, & Mandata de Providendo solent appellari.	84. 85
<i>De Preventionibus: eas vix in Gallia admissas, & strictissimè accipi.</i>	85
<i>De Mandatis in forma communi, sive forma pauperum.</i>	85. 86
<i>De Monitoriis, Præceptoriiis & Executoriis literis.</i>	85

SYNOPSIS OPERUM.

Rescriptis addi fadices, quibus committitur cognitio causa: unde Rescripta saepe propter delegationem Indicis Commissiones appellantur: strictim de Judicibus Delegatis. 86

C *Ap. 1. De Rescriptis plenissimè explicatur.* 87. 88
De Majoribus tantum causis ad summum Pontificem referri solitum primò, postea promiscuè de omnibus; quod non tulerunt Episcopi, praesertim in Gallia. 87
Litera Protectionis in causa appellationis. 88
Cur facultas appellandi specialiter à summo Pontifice impetrata fuerit, vera ratio indicata primùm à doctissimo Antecessore I. A Costa. 88
Attingitur appellationum ordo in Gallia. 89

C *Ap. 20. plenissimè explicatur.* 88. 90. 91
Cap. illud & 27. edita ad sedandas controversias Interpretum: Juris Civilis fontes, ex quibus manaverunt, indicantur. Tres ex illis regule deducuntur. 89. 90
Conciliatio Legis 2. cum L. 5. C. Si contra jus 89
Exponitur species Capituli 20. 90
Differentia inter Jus Canonicum & Civile, quoties in Rescriptis occurrit expressio falsi, vel retinentia & omissio veri. 90. 91
Emendatur Glossa. 90
Quid sit mendacium; quando noceat omissio veri, & quo remedio vitetur. 91
Pugna Juris Canonici novi eum veteri & cum usu Gallia. 91
Explicatur cap. 27. cujus emendatur inscriptio. 91. 92. 93
Litera justitia in forma communi, & in forma Pauperum promiscuè usurpantur, ratio explicatur. 91
De titulo patrimonii. 92. 93
Ejus omissio nocet in literis Justitia, non in literis Gratia. 92
Explicatur pluribus Can. 6. Concilii Calchedon. ex quo non intellecto abusus tituli patrimonii fluxit. 92
Extranei arcentur à Beneficiis. 92
Ordinationis antiqua forma. 92
Excommunicationes & interdicta propter vim circa temporalia illatam Ecclesiasticis agrè tulerunt majores nostri: ad Magistratus enim saeculares recurrendum. 93
Explicatur strictim Cap. 33. hujus tit. cujus casus falso tribuitur Panormitano, cum sit ineptissimus. Verus casus unde petendus. 93. 94

TRACTATUS IV.

De Consuetudine.

C *ONSUETUDO Ecclesiastica duplex: vel universalis totius Ecclesiae, vel particularis.* 95
Tractatur etiam in hoc tit. de quibusdam Consuetudinibus saecularibus Re-

SYNOPSIS OPERUM.

<i>Ignorum vel Municipiorum.</i>	95
<i>Consuetudinis definitio.</i>	95
<i>Etiã in rebus fidei Consuetudo universalis servanda. D. Basilii autoritas.</i>	
<i>Gratianus reprehensus. Anselmi Cantuariensis, & Waleranni epistola super ea re notanda.</i>	95
<i>Effectus Consuetudinis longa.</i>	96
<i>Quo tempore longa Consuetudo definiatur.</i>	96
<i>Regula quadam generales proponuntur.</i>	96
<i>Cap. 2. hujus tit. plenius explicatur.</i>	96. & seq.
<i>De statu Ecclesiarum in Dania & Suecia, & de Lundensi Archiepiscopatu & Primatu in Daniã & Sueciã.</i>	96. 97
<i>De Archiepiscopatu Hammaburgensi, & unione Bremensis Episcopatus cum eo, & ejusdem postea divisione.</i>	97. 98
<i>De Ansgario Archiepiscopo Hammaburgensi & Episcopo Bremensi. De quere- relis Guntharii Colonienfis, & ejus postea consensu.</i>	97
<i>Quis auctor vite Ansgarii.</i>	98
<i>De Lundensi Archiepiscopatu.</i>	96. 98
<i>Quo jure Dania regatur.</i>	98
<i>Donationes, qua non tantum per veram sed etiam per fictitiam traditionem, quam Vestituram sive Investituram vocant, perficiuntur; sicut & alii con- tractus, quibus vel dominium, vel jus in re constituitur, in Dania fiebant per scotationem.</i>	98. 99
<i>Quid sit scotatio.</i>	98
<i>Investitura varia symbola: & quomodo à traditione corporali differat.</i>	99
<i>Cap. 8. hoc tit. illustratur; in quo confirmatur consuetudo eligendi Prælatum de gremio alterius Ecclesie.</i>	99
<i>Reprobatur consuetudo, quã Presbyteri confirmationem præsumebant con- ferre.</i>	99
<i>Et quã, tempore generalis Interdicti, Exempti quidam Divina officia, pulsaris campanis, altã voce & apertis januis celebrabant.</i>	99
<i>Et qua Prælatus inconsulto Superiore ad aliam dignitatem suã relictã transit.</i>	100
<i>Quomodo novas Dignitates Episcopus possit instituire.</i>	100
<i>Circa Ecclesiasticarum Dignitatum munia & honores variare Consuetudines: & qua in dubio sequenda.</i>	100
<i>Capitulum novas Consuetudines & Constitutiones facere posse, Episcopo in- consulto, si non laedatur Episcopus, & si ratione nitantur: præter, non contra jus.</i>	100
<i>Longa & diutina consuetudo, dummodo equitate & ratione firmata sit, Le- gem & Canones superat.</i>	100
<i>Maximè in pœnis. Basilii Canones, & Can. ult. Synodi VI. in Trullo in eam rem insignes, emendantur & illustrantur.</i>	101
<i>Consuetudo licet postea in scripta redacta, origine tamen inspectã, retinet antiquum consuetudinis nomen, & Juri non scripto adnumeratur.</i>	101
<i>Pœna legitima quare in desuetudinem abierint, & arbitrio judicantium re- lictæ sint.</i>	102
<i>Circumstantias criminum diligenter exponunt Jurisconsulti.</i>	ibidi.

TRACTATUS V.

De Postulatione.

S ERIES huius tit. cum preced. & sequentibus. Incipit Tractatio de Personis. Modi Vocationis antiquissimi duo, Electio & Postulatio: & quomodo conveniant, vel differant.	103
Postulationis definitio explicatur.	103
Persona, quae ad Electionem vocari debent, ad Postulationem pariter vocanda.	104
Regum & Principum in Electionibus & Postulationibus requiritur assensus. Quod si pupilli fuerint, eorum vice fungitur Gubernator Regius, le Regent.	104 106
Sicut Electionis, ita & Postulationis Decretum solemniter confici debet, non per simplicem petitionem; in quo Gratianus notatur.	104
Comparatur Postulatio cum Electione, & plenius exquiruntur quae habent communia, quae singularia.	104
Causa cognitio in Postulatione, in quo vertatur.	104
Saepe sum Postulatione concurrat Translatio. Utramque sui juris Romani Pontifices fecerunt circa Episcopos.	104
Post oblatam Pontifici Postulationem, jus Electorum cessat, quod iis tamen certis casibus S. Pontifex restituit.	104. 105
Cap. 1. & 2. quae ad Galliam pertinent, explicantur plenissime ex historia fide.	105. 106. 107
Sententia interdicti fertur in regnum Gallia à Legato Pontificio, & qua ratione.	105
Quis fuerit Petrus de Corbolio Innocentii III. in Academia Parisiensi Magister.	105
Suspensi & excommunicati nec eligi, nec postulari possunt.	105
Nec Postulationem, nec Translationem admittere permittitur Legatis.	106
Gallia Episcopi non sine causa non obtemperaverunt Interdicto.	106
De usu Gallia circa generalia Interdicta.	106
Innocentius III. in Universitate Parisiensi fatetur se institutum & eductum.	106
Reges Gallia excommunicari non possunt.	ibid.
Pontifex Cardinales invitos non compellit ad admittendam Postulationem, vel Electionem.	107
Cap. 3. explicatur.	107
De Soffredo, magna dignitatis Cardinali, tituli sanctae Praxedis.	ibid.
Postulationis confirmatio ad proximum Superiorem pertinet, non omisso medio.	ibid.

TRACTATUS VI.

De Electione & Electi Potestate.

Q UAM pateat latè hic tit.	108
Electionis definitio.	ibid.
In actis Apostolorum ab universa Ecclesia proponitur facta Electio, quæ <i>χρηστιας</i> nomine significatur, & ab impositione manuum, sive Consecratione separatur. Quare per <i>χρηστιας</i> aliquando significetur Consecratio, & per Consecrationem Electio significetur.	ibid.
Plenus confirmatur ab universa Ecclesia, id est Ecclesiasticis & Laicis simul convocatis, Electiones olim fuisse celebratas, ubi & de qualitate eligendorum.	109
Quoties ad Monachatum aut Clericatum aliquis aspirabat in Gallia, Praecepto Regio, aut Judicis iussione opus erat.	110
Laici sensim exciderunt jure eligendi.	110
Totius tituli & Tractatus argumentum in pauca conijcitur: nempe, de quorum Electione tractetur. De formis Electionum; & de Potestate, quam Electus per Electionem consequitur. De Electionis confirmatione. De Consecratione. De diversis Ecclesiarum Consuetudinibus circa Electionem, Confirmationem Electionis & Consecrationem. Quando & ad quos jus Electionis devolvatur. De Usu & Juribus Ecclesie Gallicanae: Item de Regum nostrorum autoritate in Electionibus. De Jure Regaliorum. De Jure quorundam aliorum Regum. Postremo de Investituris.	110. 111

D E Electionibus & Consecrationibus Episcoporum.	111. 112.
usque ad 117.	
De earum formis.	112
De Concilio Carthaginensi, vulgò IV. appellato.	113
In Electionibus vis & impressio potissimum cavenda, quæ tamen non excludit jus legitimum Laicorum, in <i>ἐνομοσὶς ἐκκλησια</i> , sed <i>ὄχλου εἶσαν</i> , & <i>συνοφλῶ</i> .	113
Can. 4. Nicænis, & Laodiceis 13. explicantur. Notatur Zonara & Balsamonis explicatio. Can. 1. Apostolorum explicatur.	113. 114
<i>χρηστιας</i> in Can. 4. & 6. Nicæno pro Consecratione.	113 114
Jus populi & Cleri in Electionibus iterum confirmatur.	114
Concilii Chalced. Actio 11. 12. & Can. pen. excutiuntur ad locum, in quo de jure Patriarchæ Constantinopol. in Electionibus & Ordinationibus Metropolitanorum Asiæ, Ponticæ & Thracicæ Dioceseos.	114 fine, & 115
Concilii Carthaginensis absolute vulgò dicti Can. 13. ex tribus (anonibus excerptus Conciliorum Africa.	116
In Electionum jure Orientalem & Occidentalem Ecclesiam convenisse, & in utraque Cleri, Ordinis & Plebis admissa suffragia.	115. 116
Idem in Gallia servatum diu.	116
Ubique postea mutatum. Gratiani ea de re nota ad Can. 34. Dist. lxxij.	

SYNOPSIS OPERUM.

- explicatur, & emendatur, in quâ de jure Cleri Matricis Ecclesia in Electione Episcopi arguitur Glosa. 116. fine, & 117.
- Aequius de Ecclesia Matrice eligi Episcopum, quàm de alia Ecclesia 117.
- Strictim de Electionibus Episcoporum Gallia nostra. ibid.
- Extra ordinem aliquando Pontifices constituendi vel confirmandi Episcopos sibi jus reservarunt. ibid.

- D**E Metropolitanorum Electione, Confirmatione, Consecratione, & pauca de Pallii Concessione. 117. 118. 119.
- Qui passim Metropolitanam vocantur, apud Africanos Primates appellatos, vel Senes, & quare. 118.
- Sententia V. C. Nicolai Fabri de Primatibus Africa ex ejus notis MSS. in Isidorum. 118. in fine, & 119.
- Can. 8. Dist. xij. de ea re corrigitur & explicatur. 119.
- Quae denegentur Metropolitanam etiam consecrato, ante impetrationem Pallii a Pontifice postulatam, impetratam, & juramentum praestitum. 119.
- Ante acceptionem Pallii, licet non possit consecrare Suffraganeos, jubere potest ut à suis Suffraganeis consecrentur. ibid.
- Quod deciditur in Cap. 4. de Electionibus de autoritate Papa supra Concilium, in Gallia non admitti, & super ea Quaestione velutatio Thrasonica Horatii Justiniani, Bibliotheca Vaticana Custodis Primarii, in editione nuperâ Latinâ Concilii Florentini; & ejusdem temeraria & falsa assertio, de unanimi totius doctissimi Collegii Sorbona sententiâ & doctrinâ, quam ei super hoc articulo affingit. 119. in fine, & 120.

- D**E Electione Summi Pontificis. Cap. 6. hoc tit. plenius explicatur. 120. usque ad 124.
- Calixtum, Paschalem II. & Alexandrum III. Gallia adversus Schismaticos, Italos & Germanos protexit temporibus difficillimis. 120. 121.
- Historia Schismatis per 18. annos gravissimi adversus Alexandrum III. ex coetaneis scriptoribus explicatur. 120. 121.
- Due partes Cardinalium concordēs Pontificem eligere debent. 122.
- Quenam manaverint varia Pontificum Constituta super Electione Pontificis ante Cap. 6. hoc tit. id est ante Concilium Lateranense sub Alexandro III. ex quo desumptum d. Cap. 6. 122. 123.
- Can. 1. Dist. xxij. fusius explicatur & defenditur adversus Baronium: jus Imperatorum in electione Pontificum. 122. 123. 124.
- Orthonis III. Decretum in Electione Sylvestri, qui ante Gerbertus. 123.
- Quo tempore ad solos Cardinales Pontificis electio translata fuerit. 123.
- Singularia multa in electionibus Summorum Pontificum, & cur introducta. 123. 124.

- D**E Abbatum & Abbatissarum Electionibus. 124. usque ad 128.
- Primum Episcopis Monasteria per omnia suberant, & Abbates constituebant; postea per Exemptiones libera electio Abbatis permessa Monachis, & dispositio bonorum Monasterii, salvo in reliquis jure Episcopi. Varia de Exemptionum jure antiquo & novo. 124. 125.
- Charta foundationis summi & exemptionis Monasterii Andrensis, in qua no-

SYNOPSIS OPERUM.

- minuam expressa sunt Episcoporum jura, qua sibi solebant in exemptione reservare.* 125
- Episcopi conquesti sapius de Exemptionum multitudine, eis inconsultis, à summo Pontifice frequentata.* 125
- Hujusmodi Abbates vocabant Acephalos.* 125
- Tandem sola confirmatio Electionis, aut Benedictio relicta Episcopis.* 125
- Electio est irrita nisi professus, & ejusdem Ordinis eligatur. Dispensari tamen poterit. Item ex gremio vacantis Ecclesia est eligendus.* 125. 126
- Capit. 37. hoc tit. inscriptio emendatur. Qui electioni Abbatis interesse debent. Et utrùm Patronus Laicus jus suffragii ex fundatione saltem acquirere valeat, & quomodo.* 125. 126
- Cap. 51. hoc tit. Et cap. 25. de Jure Patron. explicantur.* 126. 127
- In ipsa fundatione Patronos Laicos posse sibi jus suffragii in electione excipere: post fundationem non posse.* 127
- Notatur Glossa.* ibid.
- Non tantum post electionem assensum, sed etiam consensum Regum nostrorum intervenisse, vel ante vel in ipsa Electione vel post. De Personis eligentium & forma.* 127. 128
- Idem in Anglia ex jure Gallia à Guillelmo Conquestore inductum.* 128
- D**E Electione & Consecratione Imperatorum. 128. usque ad 133
- Cap. 34. hoc tit. plenissimè explicatur.* 128. & seq.
- Scissum Imperium, quod tandem adjudicatum fuit ab Innocentio Friderico I. depositis Philippo & Othone.* 129. 130
- Numerus Electorum septenarius quando constitutus.* 131
- Falsum quod Glossa & plerique Interpretes notant ad hoc Cap. 34. omnes Reges Imperatori subesse. Reges Gallia primi in Occidentem sibi asseruerunt Imperium à Constantino translatum in Orientem.* 131
- De jure & loco, ubi & à quibus consecrari debet Imperator.* 132
- In Gallia quid super eâ re.* 132
- Quid in Anglia, Hungaria, Bulgaria & Suecia.* 132. & seq.
- Ex superiori tractatione Regula speciales & generales quadam.* 133. 134
- D**E Forma Electionis in genere. Quot sint species. 135. 136
- Cap. 7. 42. & 43. hoc tit. & Cap. 6. & 7. in VI. in eod. tit. quibus eligendi forma prescribuntur, plenissimè explicantur.* ibid.
- De natalibus, & aetate eligendorum.* ibid.
- Tres propriè Cānonica eligendi forma, Per Scrutinium, Per Compromissum, per Inspirationem. Additur quarta quadam mixta, per Scrutinium simul & Compromissum.* ibid.
- Communia quadam omnibus formis Electionum.* 135. in fine, & 136
- In Electione qui vocari debeant vel possint contemni.* 136
- An in ea constitui possit procurator.* ibid.
- D**E Electione per Scrutinium. Unde dicta ejus forma. 137. & seq.
- Publicatio Scrutini. Collatio sive comparatio. Tractatus Electionis, & postremò solemnis Electionis publicatio. Ejus forma.* ibid.
- D**E ELECTIONE per Compromissum. 138. & seq.

SYNOPSIS OPERUM.

<i>In constituendis Compromissariis omnes consentire debent.</i>	138
<i>A forma compromissi non licet recedere.</i>	138.
<i>Differentia inter electionem per Scrutinium & per Compromissum.</i>	ibid.
<i>Compromissarii, Mediani vocantur in Gestis Innoc. III.</i>	139
DE ELECTIONE <i>per Inspirationem, sive viâ Spiritus sancti.</i>	139
<i>Generales exhortationes ad Electionem boni Pastoris non excluduntur.</i>	139
<i>De vitiis Electionum, præcipuè de clandestinâ.</i>	139. 140
<i>Perfctæ Electionis forma ex Synodo Alexandrinâ in causa Athanasii.</i>	140
<i>De clandestina Electione Maximi. Clandistini vitium non irritare Electionem, dummodo nihil aliud canonicum obstet.</i>	140
<i>Quomodo & qua ratione clandestini vitium excludatur.</i>	141
<i>De Procli Electione in Constantinop. Patriarcham.</i>	141
<i>Post Electionem Episcoporum vel Abbatum assensus Regis vel Patroni requiritur, ipsius Electi verò consensus, per quem quasi matrimonium spirituale contrahitur. Quæ sit Electi potestas.</i>	141
<i>Intra quod tempus. Electores eligere, & Electus Confirmationem petere teneatur.</i>	142
<i>Quomodo, & quibus casibus jus eligendi devolvatur ad Superiorem. Differentia constituitur inter vitia Electionum, per dolum, per imprudentiam, vel circa formam.</i>	142
<i>Electionum forma, de quibus supra, non tantum in summarum Dignitatum, sed etiam inferiorum Electionibus servanda.</i>	142
D <i>E Confirmatione Electionum.</i>	143. 144. 145
<i>A quibus petenda.</i>	143
<i>In confirmatione causa cognitio requiritur tam de forma Electionis quam de persona Electi.</i>	143
<i>Quid per Electionem, quid per Confirmationem Electionis conferatur. Differentia in hoc articulo inter Electionem & Postulationem.</i>	143
<i>Caput 23. explicatur.</i>	144. 145
<i>Quare in specie d. cap. 23. jus devolvitur immediatè ad Summum Pontificem.</i>	145
<i>Notorii vires, & quid sit Notorium.</i>	145
D <i>E Consecratione, sive Benedictione.</i>	145. usque ad 149
<i>Ad quos pertineat. In ea causa cognitio requiritur. Intra quod tempus peti, à quibus & quot debeat peragi.</i>	146
<i>Consecratio Episcoporum pertinet ad Metropolitanos, non minus quam tribus Episcopis adhibitis.</i>	ibid.
<i>In Africana Primas solet appellari, qui Metropolitanus in reliquis Ecclesiis.</i>	146. 147
<i>Syricii Epistola 4. germana probatur, interpolata tamen.</i>	ibid.
<i>Excipitur Ecclesia Romana.</i>	147
<i>Consecrationis varia forma & Ceremonia.</i>	148
<i>Albini, sive Alcuini Flacci locus emendatur & explicatur.</i>	ibid.
<i>Per Consecrationem Episcopus consequitur ea quæ sunt Ordinis.</i>	ibid.
<i>Ante Consecrationem Metropolitanus potest Suffraganeis Episcopis jus Suffraganei consecrandi mandare, quamvis ipse non possit consecrare: quod Ins-</i>	Controver-

SYNOPSIS OPERUM.

Controversum, certum fecit cap. 21. hoc tit.
118. supra, & 217. 218. infra.

149. cui junge

DE *Benedictione Abbatum.* 149
Sumptus & expensa Electionis, Confirmationis & Consecrationis ex
reditibus viduata Ecclesia solvendi. ibid.

DE *Consuetudinibus & Privilegiorum potestate in Electionibus, Con-*
firmationibus, Consecrationibus & Benedictionibus. 149. 150.

De Iure Patriarcharum & Primatum in Electionibus. 149

Perstringitur Controversia Primatus Anglia inter Cantuariensem & Eborac-
censem. 150

Privilegium speciale, quo exclusis Suffraganeis Episcopis, Electio Metro-
politani Cathedralis Ecclesia Capitulo tantum indulta, valde contradicentibus
Episcopis Suffragantis, maxime Anglicanis. 150

Differentia inter Consuetudinem & Privilegium. 150. in fine, & 151

Consuetudo qua Canonorum Electio ad solum Capitulum pertinet. 151

DE *Iure Regio in Electionibus, Postulationibus & Translationibus Pra-*
latorum, & in Episcopis, Metropolitanis, vel Primatibus novis in-
stituendis. 151. usque ad 157

Postrema Concilia & Decretales concedunt tantum Regibus assensum Ele-
ctioni jam facta, non autem facienda contra jus vetus, quod in universa
Europa multis saeculis obtinuisse declaratur pluribus exemplis. 151

Hungaria, Polonia, Dania, Cypri, exempla. 151

Regum Gallia jura in Electionibus plenius expenduntur. Eorum consensum
ante & post Electionem desideratum, & ab Electis Episcopis Fidelitatis
juramentum praestitum. 152

Majores-domus vice Regia consensum suum praeuisse in Electionibus Epi-
scoporum. 152

Regum Hispania jus vetus & novum in Electionibus. Conciliorum Toletani
18. Can. 19. & 111. Can. 6. ea de re expenduntur & explicantur.

Quae in Hispania Synodi dicuntur haberi in Canone, quae non haberi 153

Regis Anglia jus in Electionibus. Cap. 5. de Electione in 1. Collect. &
Cap. 25. de Appellationibus in eam rem notatu digna. 153

Non tantum Regum consensus requiritur, sed etiam eorum qui vices regias
sustinent, vel generaliter, veluti Majores-domus olim, Governatores Re-
gii, Tutores impuberum, vel quibus specialiter tantum Reges vices suas in
Electionibus mandaverunt. 154

Ruzei opinio refutatur. ibid.

Cap. 4. de postulatione, & Capp. 17. 18. & 19. hoc tit. ea de re illustrantur,
& explicantur primum a doctissimo Antecessore Joanne à Costa, cujus
interpretatio pluribus locis confirmatur. ibid. & 155

Mandati specialis ratio & exempla in Gallia. 155

Hujusmodi tamen jus Regium in concessione Ducatum vel Comitatum,
in quibus Episcopatus vel Abbatia sita sunt, non transit cum universi-
tate. ibid.

Locum habere jus illud Regium, etsi Pralati decesserint in Romanâ Curia. 156

SYNOPSIS OPERUM.

- Idem dicendum de Beneficiis in Curia vacantibus, Regalia durante.* 155
Consecrationes in Curia fieri agrè tulerunt Gallia Metropolitani. 156
- D**E Investituris Episcopatum, Abbatiarum, Prioratum, & reliquorum Beneficiorum, strictim de Regalia Jure. 157. usque ad 162
In quo consistent ea jura, & de eorum origine. Plenius de Investituris inquiriur, & de earum varia acceptione. 157. 158
De variis adversus Investituras querelis. 158, 159
De variis Investitura symbolis. 158
Investitura differt à possessionis corporalis traditione, quæ Institutio proprie appellatur. Lapsus Ostiensis. 158
Qua formâ, Episcoporum & Abbatum Investitura à Regibus fiebat. ibid.
Quomodo inter Calixtum II. & Henricum V. Imperatorem super Investituris pax fuit composita. 158
Super Investituris levius in Gallia certatum: & vix ulla inter Reges nostros, Summos Pontifices & Episcopos controversia. Contra Gallia tutissimum Præsidium Pontificum, Urbani II. Paschalis II. Gelasii II. & aliorum Pontificum, durante sævissima de Investituris adversus Germanos potissimum & Anglos controversiâ. 159
Ivonem & Goffridum non dissensisse super Investituris. 159. 160
Tandem Hominum, & Fidelitatis juramentum retentum. Insignis locus Nicetæ de Fidelitatis juramento Imperatori Constantinopolitano præstito ab optimo Ignatio Patriarcha. 160
Quid in Anglia, Scotia, Hibernia, Hungaria, Polonia, Germania. 160. 161
Quare Pontifex Romanus Ferulâ sive Pastoralis baculo non utatur. Explicatur eâ de re, cap. un. de sacrâ Unctione. 162
- D**E jure Regalium. 162. usque ad 169
Regalium dictionis varia acceptiones. Excipiuntur tantum quæ ad jus pertinent. 162. 163
Regalia sancti Petri, qua significatione. 163
Quæ Regum liberalitate Ecclesiasticis collata fuerunt fœda, Regalia vocantur, & communibus feudorum juribus & conditionibus obnoxia sunt, nisi à Regibus fuerunt specialiter exempta. 163
In Gallia probatur. 164. 165
Regalium propria acceptio, quæ pertinet ad hunc tit. jus nempe quod vacantibus Episcopatibus, Regibus competit in omnes redditus temporales & spirituales ferè omnes, etiam Decimas. 164
Regalia nostra Pontifices agnoverunt, etiam in Decimis. Jura singularia circa Regalia. 164
Cap. 6. de Jure Patron. in 1. Collect. illustratur. 165
In Anglia jus Regaliæ obtinuit: & quo tempore cœpit. 165
Item in Hungaria. ibid.
In Gallia Duces & Comites, in quorum ditione constituti sunt Episcopatus, aliquando jus Regaliæ sibi vindicaverunt, imò & mobilia Episcoporum & Clericorum ab intestato morientium, per vim occupabant, quæ sublata tanquam iniqua. ibid.
Jus Regalium multis rationibus munitum, & à multis Pontificibus probatum. 166

SYNOPSIS OPERUM.

Cap. 13. de Elect. in vi. explicatur, & manca suppletur Glossa in expositione Regalium.	166
A Regalium jure separanda potestas pleno jure conferendi, inconsulto Episcopo, quæ competit Regibus & Principibus Patromis, non privatis.	166
Reperitur paucis progressus & immutatio juris Electionum. Origo Reservationum Pontificiarum.	167
Electionum jus in Gallia per Reservationes nunquam fuit immutatum.	167
De Pragmatica & Concordatorum jure novissimo.	167. 168
Tridentinum Concilium Electionibus obstat.	168
In Comitibus Aurelianensibus jus Electionum vetus pro parte reductum.	168
Cap. 40. hoc tit. explicatur. In Oriente eadem quæ & in Occidente, Imperatorum auctoritas circa Electiones & Investituras Patriarcharum.	168
Quid <i>επιλογισ</i> , quid <i>χρηστικα</i> , <i>δικαιωσις</i> & <i>υπερ-υποσ</i> .	ibid.
De Beneficiis Electivis & Collativis, & de hujus differentia origine.	169.
170	

TRACTATUS VII.

De Translatione Episcopi, vel Electi.

S ERIES hujus tit. cum precedentibus.	171
Jus Pontificum in Translationibus proponitur ex MS. epistola Innoc. III. ib.	ib.
Argumentum totius tractatus, scilicet jus vetus, progressus, & immutatio juris veteris. Explicatio usus tam Ecclesie Gallicane, quam aliarum quarundam.	ibid.
Origo & progressus Translationum in Ecclesia Occidentali & Orientali.	171. usque ad 180
(Can. 15. Nicanus plenissimè explicatur, & ejus occasione de Concilio quodam Antiocheno.	171. 172
Cur ab initio omnes mutationes Sedium, Translationes & migrationes non tantum Episcoporum, sed etiam Presbyterorum & Diaconorum generaliter prohibita.	172
Can. 1. & 2. Concil. Sardic. explicantur. Auxilii, auctoris MS. Tractatus de Translationibus in causa Papa Formosi scriptus. Leoni Nolano Episcopo, sapius citatur, notatur, illustratur.	172. in fine, & 173
Cap. 2. de Electionibus attingitur.	173. sed postea ex professo explicatur. 204. & seqq.
Cap. 2. de Clericis non residentibus attingitur.	173
Ratio vera componendorum plerorumque Canonum Concilii Antiocheni cum Sardic.	173
Gregorii Nazianzeni in Sedem Constantinopolit. translatio à multis improlata, qui tamen Saisimis nunquam federat.	174 175
Gallia jus vetus servavit diu, quo prohibita translationes.	ibid.
Postea Translationes, causâ cognitâ, fuerunt dispensativè admittæ; parçè tamen, utilitatis publicæ Ecclesiarum suadente, non privati commodi causâ.	174

SYNOPSIS OPERUM.

- Balsamo & recentiores Græci veram sententiam antiquorum Canonum de Translationibus vel non intellexerunt, vel distinctionibus commentitiis infuscarunt.* ibid. & 175. initio.
- Socratis interpres, & Tripartita notantur in explicatione dictionis ἁγιοσ. 175*
- Iterum graviter certatum de Translationum jure in Gregorii & Procli Translationibus in Episcopatum Constantinop.* 175
- Plurima ante Gregorium & Proclum Translationes adnotantur.* 176
- Anteri, Calixti II. & Pelagii II. supposititiæ Epistolæ deprehenduntur, & vetus mendum ex Nicephoro tollitur.* 176
- Superior disputatio de origine, progressu & usu Translationum in pauca colligitur, ut transeat ad explicationem singulorum Capp. hujus tit. 176*
- 177.
- Procedente tempore & usu Patriarchæ singuli in suis Diocesibus confirmandi primùm Translationes, vel per se transferendi potestatem obtinuerunt, potiori tamen jure Papa Romanus, cujus latè diffunditur Patriarchatus.* 177
- Utrumque Illyricum olim sub Patriarchatu Romano, in utroque Thessalonicensis Metropolitanus Sedis Apostolicæ vices tenere solebat privilegio suæ Sedis.* 177
- Patra & Corinthus sub Patriarchatu Pontificis Romani.* 177
- Auctoritas Summi Pontificis etiam in Translatione Patriarcharum Constantinopolit.* 178
- Accessit autoritas Imperatorum & Regum in Translationibus.* 178
- Tandem per orbem universum Pontifices de Translationibus extra ordinem primùm ad se referri voluerunt, & quo colore: postremùm eas sui juris omnino fecerunt; & strictim de causis majoribus.* 178. 179
- Hinc origo & prima causa dissidii inter Occidentalem & Orientalem Ecclesiam.* 178
- Julii Sum. Pontificis quæ vera sunt Epistolæ, quæ falsæ.* 179
- Patriarchæ Græci in Oriente nihilominus non tantùm Translationis jura, sed etiam plenam Ecclesiarum suarum administrationem, Depositiones & Renunciationes Episcoporum inconsulto Pontifice Romano retinuerunt.* 179
- Transitus ad explicationem cap. 1. hujus tit. quod pertinet ad Antiochenum Patriarcham, & occasione raptâ de universo statu Ecclesiastico & Politico Patriarchatus Antiocheni sub Latinis.* 179. 180
- Explicatur cap. 1. hoc tit. in quo severissimè Innoc. III. auctoritatem Pontificum in Translationibus asseruit adversus Patriarcham Antiochenum, lisè ageretur de Translatione Electitantum, necdum tamen consecrati Episcopi.* 180. 181
- Cap 2. explicatur. Quod ad Translationes spectat, nulla est differentia inter Electum, & inter Consecratum Episcopum.* 181
- Electus & Confirmatus Episcopus tam in spiritualibus quàm in temporalibus potest ministrare, exceptis quæ sunt ordinis.* 181. 182
- Postulatio sæpe concurrat cum Translatione.* 182
- Explicantur capp. 3. & ult.* 182
- Pœna ejus qui proprio motu, Ecclesiâ suâ relicta, transit ad aliam Translationis prætextu.* 183
- Prudentiâ Innocentii III. in Translatione Conradi, de qua capp. 3. & ult.*

SYNOPSIS OPERUM.

<i>hoc tit.</i>	184
<i>Cap. 5. de Majorit. & Obed. & cap. Illud. de Clerico excomm. ministr.</i>	184
<i>Gesta Innocentii III. emendantur.</i>	184
E xplicatur <i>cap. 40. de Electione.</i>	184. & seqq.
<i>Quid observandum in concursu Electionis & Postulationis.</i>	185
<i>De statu Ecclesie Constantinop. post captam à Latinis Constantinop.</i>	184. 185
<i>Cap. 5. de Institut. illustratur, cujus sententia primum à Francisco Roaldesio judicata.</i>	185
<i>Translationes, Cessiones sive Renunciationes & Depositiones Episcoporum non pertinent ad Legatos Pontificis, etiam à latere; nisi in mandatis fiat mentio, vel specialiter committantur: præterea debet de re tota ante executionem referre ad Pontificem: aliud in Electionum Confirmatione.</i>	185
<i>Cap. 36. de Electione in VI. illustratur.</i>	185
D E Incardinatione, quomodo differat à Translatione: & de Origine Commendarum.	185. usque ad 202
<i>Falsò Commendarum auctor Leo IV. traditur à veteribus & recentibus Interpretibus.</i>	186. 187
<i>Veteribus Canonibus, vacantibus Episcopis vel Clericis, Episcopatus vacans vel alius locus ad tempus commendabatur & quasi deponebatur. Commendatio illa ad tempus propriè Incardinatio vocatur. (Illa tamen notio Incardinatio- nis in notis emendatur.) Vacans Ecclesia vel Titulus; & Episcopus, vel Clericus vacans quo sensu dicantur.</i>	186
<i>Cardinales Presbyteri, vel Cardinales Diaconi in Ecclesia commendata.</i>	186
<i>Vera differentia inter Translationem, & Incardinationem, non animadversa à Correctoribus Romanis, ad Can. Fraternalitatem, dist. LX XI.</i>	187
<i>Commendarum hodiernarum abusus notantur.</i>	187. 188
<i>Explicatur Regula, qua dicitur, de duabus incompatilibus Ecclesiis, unam Intitulatam, alteram Commendatam habere licere. Cap. 54. de Election. attingitur.</i>	188
<i>Cap. 2. de Cleric. non resident. unde explicandum.</i>	187
D E Origine & usu Translationum, Incardinationum & Commendarum in Gallia.	188. usque ad 202
<i>Duo vetera & insignia Translationum exempla in Gallia Actardi & Frotharii sub Carolo Calvo, & ad ejus instantiam in Synodo Episcoporum & auctoritate Pontificis.</i>	188. 189. & seqq.
<i>Explicatur & emendatur Can. 10. Cause VII. Qu. 1. Incardinatio, Translatio & Unio in persona Actardi concurrunt.</i>	189
<i>De statu Ecclesiastico Britannia nostra Arcemoraica sub Carolo Calvo & Britannia Ducibus antiquis.</i>	189
<i>Junge qua sub finem Tractatus de Pallio.</i>	240
<i>Non facile admissa, & nisi magna ex causa Translationes in Gallia.</i>	200. 201
<i>Can. 47. Cause VII. Qu. 1. explicatur. Canones Conciliorum Africano um de Translationibus explicantur.</i>	201
<i>Autoritas Regum nostrorum in Translationibus.</i>	201. 202

- D**e Translationibus Sedium. Non licere Episcopo mutare Sedem, vel Ecclesiarum privilegia, nisi causâ in Concilio cognitâ, & Imperatorum v. l. Regum interveniente decreto. *Quanam justa causa.* 202. 203
 Explicatur Can. 44. *Causa VII. Qu. I. exempla quaedam Episcopaliû Sedium in Gallia translatarum.* 203
 In Anglia. 203. 204
 Aliquando translatis Sedibus, antiqua nomen retinetur. 204
 Strictim aliquid aspergitur de Translationibus, sive Mutationibus Canonico-regularium, Monachorum, Monialium, & Monasteriorum, in alterum Ordinem & Regulam. 204
- E**xplicatur accuratè fugitivum cap. 2. de Electione, retrahitur, & restituitur proprio tit. de Translatione. 204. usque ad 216
 Verba primò & varietas lectionum, deinde sententia excutitur. 205
 Can. 4. Nicani Concilii iterum attingitur, in quo *Χειροτονία* pro Consecratione. 205
 In Translationibus Sedium iusta populi suffragia admissa, tumultus, factiones, & sediosa plebis acclamationes damnata. 205. 206
 Can. 1. & 2. Sardic. explicantur. *Jure Civili hujusmodi turbarum acclamationes semper improbatæ. Elegans super ea re Hadriani Rescriptum pro Christianis. Exempla tam ex Jure Civili quàm Canonico.* ibid.
 Cur severissimè primùm Translationes fuerint prohibita. 206
 Apologia Gregorii Nazianzeni pro sua Translatione. 207
 Explicatur Synodica Concilii Italia, cui præerat Ambrosius, potissimum adversus Gregorium. Item versus aliquot Gregorii subobscuri de eâ re explicantur. 207
 Laïca communio & peregrina explicantur. 207. usque ad 216
 Quibus locis tam apud Gratianum quàm alios peregrina Communionis fit mentio. 207
 Quid ipsa sit. Can. 3. 4. & 5. Concilii Regensis explicantur. Can. 8. Nicani attingitur. 208
 Varia aliquorum sententia de peregrina Communione perstringuntur & rejiciuntur. 208
 Communionis Ecclesiasticæ divisio, vel ratione Rerum quibus communicamus, vel ratione personarum quæ communicant. Locus insignis Synesii explicatur. (Can. 11. Nicani attingitur. 208. 209
 Ratione rei, communio societatis, orationis, oblationis, Eucharistia. ibid.
 Ex historia Eusebii tres loci illustrantur. 209
 Communio ratione personarum triplex, Ecclesiastica, Laïca & peregrina. 209. 210
 Ex Augustino & Collatione Carthaginensi loci illustrati. 210
 Can. 18. Nicani attingitur. Quid Cancelli, quid vela in Ecclesia. Loci ex Concilio Chalcedon. Athanasio, Gregorio Nazianzeno & Synesio explicati. 210. 211
 Quid propriè & specialiter significet Peregrina communio, & in quo consistat (Can. 6. Nicani. Canones 14. & 15. Sardic. & Canon. 2. Concilii Con-

SYNOPSIS OPERUM.

<i>Constantinop. I. illustrantur.</i>	211
<i>Quid translaticie peregrina communio significet, quoties accipitur pro pœna.</i>	212
<i>Explicatur (can. 8. Nicana Synodi.</i>	212
<i>Concilii Chalced. Act. xi. attingitur.</i>	212
<i>Gravior pœna Re gradationis quam peregrina Communionis.</i>	212. 213
<i>Can 16. Concilii Ilerdensis explicatur.</i>	213
<i>De Depositione Episcoporum Asiatica Diœceseos à Joanne Chryso stomo facta, locus insignis ex Palladio vita Chryso stomi Scriptore non intellectus ab Interprete explicatur ex Græcis & illustratur.</i>	214
<i>Episcopatus dignitas eximit à Curia.</i>	214
<i>Duo loci ex Athanasio non intellecti ab Interprete, vel corrupti, emendantur & explicantur.</i>	214. 215

TRACTATUS VIII.

De usu & autoritate Pallii.

S ERIES tit. cum precedd.	216
<i>Argumentum totius Tractatus. Primò summa Capp. hujus tit. quid Pallium, qua Forma & Benedictio. Secundo Origo & Antiquitas. Tertio, qui petere teneantur, qui concedere, & quibus concedi soleat. Quarto, de juramento præstari solito in Pallii traditione, quis Pallii effectus & utilitas. Quinto de Pallii Concessione quibusdam Episcopis ex singulari privilegio.</i>	ibid.
P rima pars, qua omnia Capp. hujus tit. reducuntur ad Rubricam, id est ad usum vel autoritatem Pallii.	216. usque ad 222
<i>Primum, de usu & modo utendi Pallii.</i>	216. 217
<i>De autoritate Pallii, ejus effectu & potestate.</i>	217
<i>Cap. 11. de Electione explicatur.</i>	217. 118. quibus junge supra 119. 148.
<i>Concilii Matisc. I. Can. 6. Jure veteri, quotidianus Pallii usus. Postea non nisi raro quotidie concessus.</i>	218
<i>Regulariter pro defunctis, vel tempore jejunii, cum Pallio non licet celebrare.</i>	218
<i>Quid sit Pallium, ejus Forma & Benedictio.</i>	218. 119
<i>Pallium vocatur à Græcis ὠμοφόριον. male quidam φορέλιον & ὠμοφόριον confundunt. φορέλιον, πλυσαύριον, & Σάκκος, idem. Phrygium à Pallio diversum.</i>	219. 220
<i>Pallium insigne proprium summi Pontificis, Patriarcharum & Metropolitanorum.</i>	220
<i>Pallii ademptio, exautorationis & depositionis nota.</i>	220. 221
<i>Ex Theodori Lectoris excerptis locus insignis & corruptus, & ab Interprete non intellectus explicatur & illustratur.</i>	220
<i>Ordinatio Episcoporum Pontica Diœceseos ad Patriarcham Constantinop. pertinet.</i>	221

SYNOPSIS OPERUM.

<i>Pontificem Romanum etiam Baculum Pastoralem sive ferulam initio gestasse.</i>	222
S ecunda & tertia Pars: Pallii origo & antiquitas, moribus & consuetudini, non furi scripto, id est antiquis Conciliorum Canonibus tribuenda.	
	222. usque ad 229
<i>Hincmari Remensis duae Epistola de Pallio notatu dignae.</i>	222
<i>Item Isidori Pelusiota lib. 1. epistola 136. explicatur, & Canones ex Synodo VIII. contra Photium: in qua primum aliquid de Pallio definitum.</i>	222. 223
<i>Per universam Europam Pallium à Pontifice impetrari solitum.</i>	223. & seqq.
<i>Quid in Gallia, & de jure Arelatensis Ecclesiae.</i>	223. 224
<i>Quid in Anglia & Hibernia.</i>	224. 225
<i>Quid in Germania, Hungaria, Dania, Suecia.</i>	225. 226
<i>Quid in Italia, Sicilia, Sardinia, Hispania, Illyrico, Corinthi.</i>	226
<i>Usurpationes Patriarchae Constantinop. adversus Pontificem Romanum.</i>	226
<i>Aliquando Patriarcham Constantinopolitanum Pallium obtinuisse à Pontifice Romano, etiam ante Constantinopolim à Latinis captam.</i>	227
<i>Reliqui Patriarchae propria autoritate Pallium sibi sumpserunt, sicut & Pontifex Romanus. Qua in re variatum circa ministros.</i>	227
<i>Patriarchae singuli Metropolitanis suis Pallium concedunt.</i>	228
<i>Quando & qua occasione Pontifices ceperint etiam Patriarchis majoribus Pallium tribuere, & jus Patriarcharum circa Metropolitanos imminuere.</i>	228
<i>Specialiter aliquando usus Pallii concessus in exequiis.</i>	228
<i>Minorum etiam Patriarcharum jus in Metropolitanos arctius restrictum.</i>	228
<i>Quomodo, & qua forma Pallium debeat à Pontifice postulari.</i>	229
P ars quarta. De Juramento in Traditione Pallii Pontifici prestando. Juramenti variarum clausularum origo, causa & mutationes observantur & explicantur accurate.	
	229
<i>Quatuor exempla diversarum formularum inter se comparantur.</i>	229
<i>Cap. 4. de Iurejurando explicatur plenissime.</i>	230. & seqq.
<i>Electio canonicè facta ab Electoribus Schismaticis, & electo Schismatico, dummodo ad unitatem redeant, dispensativè confirmatur, cap. 5. de Electione.</i>	230
<i>Unde mutuatae sint septem clausulae dicti Juramenti.</i>	230
<i>Quid in eo Regalia sancti Petri.</i>	230
<i>Explicantur Juramenti ea verba, pro posse meo, salvo ordine meo.</i>	231
<i>Tres articuli, de Protectione ad Synodum, de Protectione Romana, & de Susceptione Legatorum Apostolicorum, absque venia & concessione Regum nostrorum speciali, executioni non possunt mandari, quod jus antiquissimum esse confirmatur.</i>	231
<i>Idem jus olim in Anglia.</i>	231
<i>Formula antiqua Sacramenti prestiti à Bonifacio Martyre Gregorio II. in qua haec verba notanda, Subditi sub Jure Canonico.</i>	232
<i>Olim Jure Canonico & Feudorum brevissima & simplicissima Formula Juramenti.</i>	232

SYNOPSIS OPERUM.

- Antiquissimum esse Juramentum, quod Regibus nostris praesertim Episcopi praestare tenentur: recentissimum vero & vix ante Gregor. VII. usurpatum in Concessione Pallii.* 232
- CAP. 4.** de Electione explicatur; & ejus historia adversus Baronium & alios Scriptores. 232. 233
- Quae sunt de natura & substantia alicujus actus, quamvis verbis conditionalibus expressa, conditionem non faciunt.* 233
- Cap. 3.** hoc tit. & Capp. 3. & 4. de Officio Legati illustrantur. 233. 234
- In concessione Pallii vel confirmantur vetera privilegia, vel nova conceduntur.* 234
- Privilegia per desuetudinem amissa facile restituuntur. Strictim de Augustodunensi Episcopo.* 234
- Quae privilegia soleant concedi in Concessione Pallii, maximè Episcopis.* 235
- In crimine Majestatis hujusmodi privilegia cessant.* 235
- Ex Theodulpho Aurelianensi locus explicatur.* 235
- Concessio Pallii Episcopis indulta non tribuit exemptionem à jurisdictione Metropolitanæ.* 235. 236
- Rescriptum Gregorii XI. ad Carolum V. Francia Regem super ea re, in gratiam Parisiensis Episcopi.* 236
- Pallio & privilegiis Episcopos privant Pontifices sibi non obtemperantes.* 237
- Gratis concedendum esse Pallium.* 237
- Cap. 18.** De Simonia illustratur. 237
- Pallii Concessio signum Missionis à B. Petro & Sede Apost.* 237
- P**ars quinta & ult. de Pallio extra ordinem quibusdam Episcopis concessa. 237. usque ad 242
- Ostiensis Episcopo Pallium concessum, utendum tantum in consecratione Summi Pontificis.* 238
- Exempla plurium Episcoporum, quibus jus Pallii concessum.* 238
- Antiquissimum Augustodunensis explicatur & illustratur: quod non tantum persona, sed Ecclesia concessum.* 238
- Metensis Episcopi.* 239
- Hujusmodi privilegia Episcopis, Salvo jure Metropolitanorum, concessa.* ibid.
- Loci insignes in eam rem ex epistola quadam Hadriani Papa ad Berterium Viennensem, & ex alia ad Carolum Magnum.* 239. 240
- Insignis de jure Metropolitico controversia inter Turonensem Archiepiscopum, & Dolensem Episcopum explicatur, & illustratur epistola M. S. Ildeberti.* 240. 241.
- Autoritas Regum nostrorum in hujusmodi controversiis.* 241
- Facilius persona alicujus Episcopi Pallium specialiter indulgetur, quam Ecclesiae cui praest.* 241
- Astardi Nannetensis Privilegium speciale expenditur.* ibid.
- Quare Regum consensus in impetratione Pallii postulandus necessario.* 272

TRACTATUS IX.

De Renunciatione.

- E**XPLICATUR quid sit Renunciatio, quàm latè pateat. Connexio hujus tit. cum precedentibus, præcipuè cum tit. de Pallio. 243. 244
- Nemo sponte renunciare potest dignitati vel loco quem in Ecclesia obtinet, absque auctoritate Superioris. 244
- Renunciationis definitio. 244
- Nullus in hoc tit. apud Gregorium, vel in antiquis Collectionibus, Pontifex antiquior Alexandro III. autor Decretalium de Renunciatione. 244
- Origo & progressus juris de Renunciatione ante Alexandrum III. tam in Orientali quàm in Occidentali Ecclesia. 244
- Orientalis Ecclesia jus circa Abdicationes, seu Renunciationes. Exempla. Forma renunciandi. Imperatorum auctoritas in Renunciatione. 245. 246
- Occidentalis Ecclesia jus circa Renunciationes. 247. 248
- Locus singularis ex Concilio Milevitano. 247
- Cap. 1. De Translatione attingitur. ibid.
- Convenisse ferè Ecclesiam Occidentalem cum Orientali. 247. & seq.
- Pontifices prætextu Majorum causarum Renunciationes Synodis Provincialibus ademerunt, & in se transtulerunt. 248
- Joannes Diaconus notatur. 248
- Regum tamen nostrorum & aliorum consensus requisitus in Renunciationibus. Exempla referuntur. 248
- Summa Decretalium, quæ sub hoc tit. & in VI. & Clementinis. Ad tria Capita reducuntur: ad personas Renuntiantium, ad formam Renunciationis, & ad causas legitimas Renunciandi. 248
- De Personis. 248. 249
- De forma Renunciationis. 249. 250
- Renunciatio aliquando concurrit cum nova Electione, quo casu & facultas renunciandi, & electionis admittenda à Superiore simul est impetranda, nec obstat contraria Consuetudo. Cap. 36. de Electione in VI. explicatur. 249
- Ante factam Electionem facultas Electionis admittenda ut ambitiosa rejicitur. ibid.
- Non facile præsumitur Renunciatio ex actu quolibet, sed ex legitima & solemniter facta renunciatione tantum. 250
- Quis sit legitima Renunciationis effectus. 250
- Cause cognitio in Renunciationibus sive Resignationibus necessaria. Quanam sint justæ Renunciationum causa. 250
- Post petitam à Pontifice instantius Renunciationem variare non licet. 251
- Hodiernas Renunciationes in gratiam personæ, sive in favorem, sine causa, sub conditione, vel sub annua pensione, absque legitima causa Canonibus comprehensa, omnino improbari. 251
- Cap. 1. hoc tit. plenius explicatur. 251
- Quid observandum in traditione Pallii facienda, vel à Legato, vel à Dele-

SYNOPSIS OPERUM.

<i>gato Pontificis.</i>	257
<i>Monachismus non est justa causa renunciandi Episcopatu.</i>	251
<i>Admittitur tamen facile, si Clerici vel Canonici Monasterii causâ renunciant.</i>	252
<i>Cap. 8. plenius explicatur. Qui sponte & liberè in manus Laici resignat Beneficium, nihil agit; quare nec ipso facto privatur Beneficio.</i>	252
<i>Qui tamen in manibus Laici renunciat, Patroni verbi gratiâ & ab eodem iterum Beneficium suscipit, non adhibito Episcopo, privatur Beneficio. Can. Gonsaldus XVII. Qu. 2. explicatur.</i>	252. & seq.
<i>Cap. XI. plenius explicatur.</i>	252
<i>An & quibus casibus Episcopus vel Clericus, qui sponte dimisso Episcopatu, vel Beneficio, ut monasticam vitam amplecteretur, iterum eligi possit ad Episcopatum vel ad aliud Beneficium.</i>	253
<i>Vel pietatis & austerioris vite causâ, vel etiam pœna & pœnitentiæ gratiâ, Episcopi vel Clerici Monasterium ingrediuntur.</i>	253
<i>Can. 29. & 58. Dist. L. illustrantur & emendantur.</i>	253
<i>Ex causa criminis gravis, Episcopi vel Clerici convicti, & in Monasteria relegati, iterum ad honores Ecclesiasticos redire non debent. Aliud si citra crimen sponte vel coacti Monasterium fuerint ingressi.</i>	253
<i>Explicatur celebris Canon, Hoc nequaquam 45. Causa VII. Qu. I.</i>	ibid.
<i>Error Innocentii III. & Collectorum notatur.</i>	ibid.
<i>Causa & origo erroris declaratur.</i>	254
<i>Pseudosynodi VIII. Canones à Photio confecti.</i>	254

DISSERTATIONIS.

In Cap. auditis de P.æscriptionibus, &c.

P ROTHEORIA historica trium Capitulorum.	255 256
<i>Emendatio inscriptionis cap. 17. de Privileg.</i>	256
<i>Narratio facti & ordo totius litis.</i>	256. 257
<i>Errores Interpretum notati, Celestini nomen retinendum in cap. Auditis de Prescrip.</i>	258. 259
<i>Partitio Dissertationum hujus libri.</i>	259

Cap. I. de Lege Diocesana, sive de Jurisdictione Episcopi in Monachos.

<i>Legem Diocesanam, universam Episcopi potestatem continere, non esse diversam ab ea quæ vulgò dicitur Lex jurisdictionis.</i>	259
<i>Can. 3. Concilii Ilerdensis ad oblationes tantum pertinere: ejusdem vera expositio.</i>	260 261
<i>Jus Episcoporum Gallie & Hispania in Monachos. Cur Hispani sapius mentionem faciant Conciliorum Gallie.</i>	261
<i>Brevis synopsis totius Dissertationis.</i>	262
<i>Quæ loquendi forma lex Diocesana est denominata. Innocentium IV. errorem</i>	262

Cap. II. de Exemptionibus.

- Exemptiones ad equitatem non ad jus strictum esse referendas. Ordinis ratio.* 262
- Exemptionum initia & progressus in Anglia.* 263
- In plerisque Cathedralibus Ecclesiis Anglia inductos Monachos fuisse, non Canonicos vel Clericos; unde idem Abbas qui & Episcopus.* 263
- Insigne rescriptum Alexandri I. in eam rem apud Eadmerum in gratiam Monachorum.* 264
- Exemptionum initia & progressus in Gallia, Marculphi formula prima & secunda illustrata.* 264. 265
- Lerinenfis exemptio indicata primùm, & Concilium Arelat. III. illustratum.* 265. 266
- Aganensis exemptio.* 266
- Sancti Marcelli & Symphoriani. Item Luxoviensis. Regula Columbani.* 266. 267
- Exemptiones Monasteriorum concessionibus Regum nostrorum indigent, etiam in spiritualibus.* 268
- Pontificis confirmatio postea petita & concessa, sed causâ cognitâ: quod videtur coepisse circa tempora Gregorii I. & Adeodati: contradicto iudicio etiam firmata.* 269. 270
- Antiquis exemptionibus tantùm Abbatis electio & libera rerum dispensatio permessa, in reliquis Episcoporum iura conservata.* 270. 271
- Vetus mendum sublatum ex Can. 5. XVIII. Causa, Qu. 2.* 271
- Mendosum & suppositum esse Concilium Lateranense, quod tribuitur vulgò Gregorio I.* 271. 272
- Prima regula semper observanda.* ibid.
- Transitus ad novas exemptiones: fuisse frequentes in Gallia & Anglia.* 273 & seq.
- Earum iura, forma & conceptio verborum in illis varia.* 273. 274
- Earumdem concedendarum causa, eadem contradicto iudicio sapius à Pontificibus firmata, & etiam sine consensu Episcoporum concessa.* 274
- Conciliis generalibus recepta & temperata.* 275
- Limitatio huius tractatus. Quid sit pleno iure possidere Ecclesias.* 275

Cap. III. De Præscriptionibus.

- Connexio istius cap. cum superioribus.* 276
- Cur in præscriptionibus Ecclesiasticis incipiendum sit à titulo, non à possessione.* 276
- Bona fides perpetuò requiritur.* ibid.
- Tempora præscriptionum.* ibid. in fine.
- Nova interpretatio omnium ferè Canonum Qu. 3. & 4. Causa XVI.* ibid. & 277.
- Illustrantur II. unic. C. Theod. de actionib. certo temp. fini. L. 4. Cod. finium regund. & L. 3. Cod. de Præscrip. 30. vel 40. anno.* 277. 278

SYNOPSIS OPERUM.

Controversia de proprietate, de modo, de jure territorii sunt distinguenda 278
Explicatur cap. 4. de parochiis, emendatur Canon 4. Concilii Tolet. IV.

279

Locus singularis L. un. Cod. Theod. Si certum pet. de chirogr. quo probatur, Theodosium Juniozem primum esse autorem præscriptionis 30. annor. 279
Illustratur cap. 8. de Præscrip. ibid.

Cap. I V. De Interruptionibus præscriptionum.

Connexio istius cap. cum superiori. 280
Varii interruptionis modi ex utroque jure. ibid.
*Processionis & procedendi significationes diversa, & super ea re Cujacii opinio
 expensa.* 281
Litaniarum plures significationes. ibid.
*Præscribi privilegia 30. annorum spatio. Cap. 6. & 15. de privileg. illustran-
 tur.* 282
*Visitatio & procuratio ad quos pertineat. Visitationem nec præscribi posse, nec re-
 mitti solere: procuratorem remitti posse, non præscribi.* 282
*De solutione denariorum sancti Petri in Anglia, & quo sensu eorum exactio ad
 jus Episcopale dicatur pertinere.* 283
Census denariorum sancti Petri in singulis domibus Albigenfibus ereptis. ibid.
Brevis hujus capituli conjectio. ibid.

Cap. V. De antiquo statu Religiosorum in Gallia.

Ordo & series istius cap. & connexio cum superioribus indicatur. 284
*Ex quibusdam Capitularibus interrogationum Caroli Magni duo capita expo-
 nuntur.* 284
In Gallia Monasteria fuisse multa ante Benedictum. Martinus primus autor.
 284.
*De diversis Monasteriis, Massiliensibus, Grinincensibus, & aliis ante
 Benedictum.* 285
Eorum regula & institutiones varia fuerunt in Gallia: quod improbatum. 286
Hanc tractationem à jurisconsulto non esse alienam. 287
*Non tantum in Gallia, sed etiam in Italia ante Benedictum plura fuisse
 Monasteria.* 287
De Romano Monacho antiquiore Benedicto. ibid.
*Quo tempore Benedictus & ejus Regula per Gallias innotuerit, & suscepta
 fit.* 287. & seq.
Distinctio Canonorum Regularium, & eorum Abbatum à Monachis. 288
Quando cœperit distinctio Monachorum in nigros & albos. 288
*Statuta & Regulas Monachorum ad disciplinam tantum pertinere, non ad ju-
 risdictionem. De jurisdictione Episcoporum in Monachos.* 288
Plures Canones ad eam spectantes relati. Gratianus notatus. 289

SYNOPSIS OPERUM.

COMMENTARII TITVLI I.

De vita & honestate Clericorum Decretal. Lib. III.
Ad Rubricam.

D ECRETALIVM methodus breviter perstringitur. Quid libro tertio Decretalium contineatur.	290
Cleri & Clericorum nomen fideles omnes comprehendere. Divisio Pauli in Clerum nunc dicitur, & in Clerum & dicitur in totum fuisse declaratur.	291
Cleri nunc dicitur subdivisiones varia proponuntur.	292. & seq.
Presbyterorum & Diaconorum dignitas & autoritas.	292
In sacris constituti ordinibus ita dicitur proprie appellantur: reliqui Clerici inferioris gradus numerantur. Can. 15. Laodic. explicatur.	293
De Diaconissis Canones aliquot antiqui illustrantur.	293
Matricarii & Matricaria unde.	294
Varias Matriculas in Ecclesiis fuisse.	ibid.
Monachi ab omni Clero, sive superioris, sive inferioris ordinis separantur	294
In Clerum tamen cooptari possunt, & quomodo.	295
Materia totius tituli.	ibid.

Ad Cap. I.

Methodus observanda in interpretatione singulorum capitum.	296
Sententia cap. 1. secundum Raymundum.	296
Unde desumptum est hoc cap. & juris progressus indicatur.	297
Ordo sedendi Clericorum & Laicorum & ipsius Imperatoris in Ecclesia explicatur.	297. 298
Can. 69. Synodi sexta explicatur.	297
Quid sit Senatorium. Glossa errores duo. Quid sit Diaconium vel Decanicum.	298. 299.

Ad Cap. II. X. penult. & ult.

Sententia omnium capit. exponitur.	299
Origo cap. 2. indicatur. Usus armorum Clericis prohibitus, & in eam rem selecta quadam.	300
Fœnus Clericis semper interdictum etiam legitimum, à quo tempore Laicis etiam vetitum.	301
Quid sint hemiola in veteribus Canonibus Nicano 17. & Laodic. 5. excu- sur.	301. 302
Capitis 10. & pen. sententia. Accurata interpretatio cap. ult. & ejus vera historia.	302. 303
Cap. pen. de Cleric. conjug. explicatur. Notatur Glossa. De pœnis Clerico- rum.	304

SYNOPSIS OPERUM.

Ad Cap. III.

- Vera mens hujus capituli progressus juris, maximè in Gallia.* 304. & seq.
Multiplex Scholarum institutio. 305
De Dignitate Scholastici & ejus officio. Gallia Conciliis juris hujus constitutio diligens tribuenda. 306
Publica Schola à reliquis differunt. Diversa sunt etiam ab illis Juris Civilis & Canonici Schola. 307.

Ad Cap. IV. V. VI. VII.

- Brevis comprehensio sententia horum capit.* 307
Juris progressus. Explicatio vera Can. Non liceat, Dist. xxxii. 308. 309
Lectio varietatis & Interpretum errorum causam ex ignoratione progressus hujus juris esse repetendam. Cap. 6. hujus tituli prolixior interpretatio. 309. 310

Ad Cap. VIII. & XIII.

- Utriusque cap. origo & sententia proponitur.* 310
Capituli 8. plenior interpretatio. Clerici & Monachi incontinentia vitium honestis nominibus velare soliti. Duplicita Monasteria quare sublata. 311

Ad Cap. IX. & XI.

- Capitulum 9. explicatur. Juris progressus.* 311. 312
Differentia inter Canonicos regulares & Canonicos simpliciter appellatos. 312
Canonicos regulares à Monachis differre, licet multa cum Monachis habeant similia. 313
Quo potissimum tempore plerique Regulares à regula recesserunt. 313
De certo numero Canonicorum vel Clericorum in Ecclesiis constituendo. 313
 314.
Capitulum 11. exponitur, & de vestium discrimine tractatur. Quo tempore Monachi in nigros & albos distingui cœperunt. 314

Ad Cap. XII. XIV. & XV.

- Ne spectacula fiant in Ecclesiis, & generaliter prohibentur tam Clerici quam Laici ludos theatrales spectare.* 315
Itemque ebrietas, & ne tabernas frequentent. ibid.
Opera & negotiationes inhonestæ Clericis prohibentur: imperantur honestæ. ibid.
Aleâ & taxillis non tantum ludere, sed etiam hujusmodi ludis interesse districte prohibentur Clerici. Locus Eusebii notandus in hanc rem: itemque Laici. 315. 316
De vestitu Clericorum locus insignis Bernardi ad interpretationem cap. 15. Generalis observatio ad ea pertinentia quæ continentur hoc titulo. 316

P R Æ F A T I O N I S
in aperiendis Iuris Scholis.

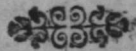
De Dispensationibus Ecclesiasticis.

- E**XORDIUM adversus compendiorum Iuris & Methodorum scriptores. 317
& seqq.
- Præfationis ordo. Dispensationis æthimologia : varia synonyma. Eiusdem
divisio hac ut vel in rebus, vel in verbis consistat.* 318. 319
- Qua in verbis, pertinet ad sacrarum Scripturarum interpretationem.* 319
- Ejus qua consistit in rebus, species præcipua est Christi Domini Incarnatio,
qua pertinet ad Theologiam.* ibid.
- Alteræ ejusdem species spectat ad fidelium mores & Ecclesiæ disciplinam. Pro-
ponitur ejus definitio.* 320
- Non cadit dispensatio, nisi à solo Deo concessa, in præcepta immobilia, ut
nec in dogmata fidei.* 320. 321
- Aliud in præceptis mobilibus & mutabilibus obtinet, exigente scilicet Ecclesiæ
utilitate vel necessitate, causaque per Ecclesiæ Præsules seriò perpensa, ne
decipiantur boni specie : quod firmatur exemplo è Politica petito.* 321. 322
- Juris Interpretes hujus dispensationis modo tres, modo sex species assi-
gnant. Melius quatuor objectorum ratione in quatuor species dividitur, que
enumerantur.* 323
- Prima species reliqua præfatione illustratur, adductis exemplis ex Scriptura
sacra, historia Ecclesiastica & Conciliis.* 323. in fine, 324. & seqq.
- Paulus usus est dispensatione dum Timotheum circumcidi passus est, quam ta-
men aliàs non admisit, imò Petro ea in re restitit.* 324
- Concilium Nicænum Arianos & Novatianos conversos & pœnitentes Epi-
scopos & Clericos in suo gradu remanere eadem dispensatione concessit.* 324
325.
- Idem postea factitatum ab utraque Ecclesiæ post Ariminensis perfidia facinus
circa pœnitentes Episcopos & Clericos, qui Constantio vel metu territi vel
pecuniis corrupti cesserant : quod Ecclesiæ factum à solo Lucifero fuit impro-
batum.* 325. 326
- Idem quoque usurpatum circa Donatistas in Africa, post suam scilicet corre-
ctionem & pœnitentiam.* 326. 327
- Reliqua qua ad primam illam dispensationis speciem pertinent, per indicem
explicantur, ubi & autor, qui in 2. parte nunc eduntur, plerisque tra-
ctatus, de Statu Monachorum, de Matrimonis, de Præbendis & Dignita-
tibus, de Jure Patronatus, suos agnoscit.* 327. 328

DISPUTATIONIS.

De nuptiis consobrinarum vetitis aut permissis.

- P**ROPONITUR status questionis & simul dicatio Disputationis. Adversa sententia momenta referuntur. 329. 330. 331
- Autoris sententia proponitur. Lex 3. Cod. Theod. de incestis nupt. Lex Celebrandis Cod. Justin. de Nupt. & Lex un. Cod. Theodos. Si nupt. ex rescrip. pet. ratione temporum habita inter se conciliantur, comparantur & explicantur. 331. 332
- Quibus rationibus Arcadius & Honorius L. celebrandis promulgaverint. 332 & 333.
- Lex Celebrandis fuit generalis constitutio, non speciale beneficium, contra quam sensit autor adversa sententia. 333. & 334
- Lex Celebrandis vera est, non supposita, vel interpolata. 334
- Respondetur rationibus & momentis adversa sententia. 334. fine & seqq.
- Cur Lex Celebrandis omissa fuerit in Cod. Theod. Cur valeat quamvis sit sine die & Consule. 334. in fine & 335. principio.
- Probatum L. Celebrandis veram esse auctoritate Gregorii M. Arguitur Bifsonius. 335
- Etsi L. Celebrandis supposititia esset, non desunt tamen alia Iuris loca & in Dig. & in Cod. quibus probetur nuptias consobrinarum à Iustiniano fuisse permissas. 335. & 336
- Explicatur §. Duorum autem fratrum Instit. de nuptiis, qui in pluribus Codicibus affirmativè legitur, & ex Ulpiani loco tit. de nupt. confirmatur. 336. & 337.
- Cur in multis Codicibus & Theophilo negatio irrepserit in d. §. Duorum autem, & cur Lex Celebrandis absit à Basilicis. 337. & 338
- Orientalis Ecclesia semper retinuit modum numerandi gradus Iure civili proditum; Ecclesia verò Latina etiam usque ad Gregorium M. & Zachariam. 338

GRÆCARUM DICTIONUM,

& locorum ab Autore in utraque parte laudatorum,

INTERPRETATIO.

IN PRIMA PARTE.

Pag. 3. διατυπώσεις, constitutiones. *ibid.* πολιτεία, disciplinam. *ibid.* πίστις & πολιτεία, fidem & disciplinam. *ibid.* κανόνιζειν & δογματίζειν, canones facere & dogmata definire.

Pag. 5. συγγνώμην, veniam. οικονομία, dispensationem. ενσάρκωσιν, ότανθρωπωση, ενσάρκων ὁπιφάνεια, incarnationem, humanitatis assumptionem, carnalem apparitionem.

Pag. 6. θεολογία, divinitatis sermo. οικονομία & θεολογία, dispensatio & de Deo locutio. τὴν σάρκα τῆς ἑωτῆρος ἡμετέρας χριστολογίαν, carnis Salvatoris nostri genealogiam. θείανθρωπίαν, Dei humanitatem. τὸ αὐστηρὸν, & τὸ ἀκριβές, severitas & diligentia. συγκαταβάσις, condescensionem, Gall. *condescendance*.

Pag. 7. τὰ πατρῶς παραδόντα, à patribus tradita.

Pag. 10. ἀγιόγραφα, sancta scripta.

Pag. 14. τὴν τῆς Ποντικῆς, & τῆς Ἀσιανῆς, & τῆς Θρακικῆς διοικήσεως Μητροπολίτας, Ponticæ, & Asianæ, & Thracicæ diœcesis Metropolitanos. ὅτι μείζονα Ἐπισκόπων συνέδον, in majorem Episcoporum synodum.

Pag. 15. πραγματικά, activa.

Pag. 18. ἐκπεδύνται, ἢ βεβαιωθένται, editos, aut confirmatos.

Pag. 20. *in margine*, ἐκκλητίως ὡς ἐν δημοσίῳ δικαστηρίῳ χρησιάζομαι, evocatis ut in publico foro utens.

Pag. 23. ἀνεκδότοις, non editis.

Pag. 37. Συναγωγὴ κακοίωνεις ἢ πτόλις διηρημένων ὡρῶν Θεοδορεῖται Ἐπισκόπου ἔκ Κύρρου. Οἱ τὸ μαγάλιν Θεοῦ καὶ ἑωτῆρος ἡμετέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι, καὶ μὲν ἔ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς ἁγίας οἱ μετ' ἐκείνοις καὶ κατ' ἐκείνοις ἀρχιερεῖς καὶ διδάσκαλοι, τὴν δὲ ἐθνην ἅμα καὶ Ἰουδαίων πληθύν, τῆς διδασκαλικῆς ἀπάτης καὶ τυραννίδος ἀποφοιτήσασαν ὀρθῶτε διανοία καὶ πίστις πρὸς τὴ βασιλεία καὶ κύριον τῆ δόξης ἀπομολήσασαν, ὅστις ποιμαίνεν ἐν χειροσθέντες ὑπὸ τῆ χείρας ἐκ ἑωτοντο δειν ὡσπερ οἱ πολιτικοὶ νόμοι τὴν πλημμελοῦντας ἀκρίβειαν, τὸ τὸ δὴν αὐτῶν κομῆδῆ καὶ λίαν ἀπληγῆς κατεφάνετο· ὡσπερ κινδυνύειν ἢ μάλλον αὐτῶν ἐπιμότατα, ἔ τὴν ἀνόπιν ἰόντας ὁπιστρέφειν ἐσπούδαζοι, ὅτι τὴν πλοκαυδῶν ἐπὶ καὶ τῆ δὴν αὐτῶν ἐκκλινόντας ὡς ποιμὴν ὁ καλὸς ἀμελητῆ κατὰθέοντες, τὴν ἢ τῆ τῆ τῆ κατενεχθέντας ὅτι τὸ βέλτερον ἀνασπᾶσαι παντοίας ὁπινοίας ἀρρητιζόμενοι· καὶ τὸ αὐτῶν ἡδὴ σποσπῶς καὶ λίαν ἠρῶσικὸς τῆ μαχαίρα τῆ πνθίματος δὲ μάλα σφοδρῶς καὶ περικρῶς ἀποξέοντες· τὸ δὲ σιωπεῖν δὲ αὐτῶν καὶ λυόμενοι φαρμακοῖς ὑπὸ ἀπαλοῖς καὶ δεσμοῖς λογικοῖς ὁπισφίγγοντες, οὕτω τῆ χείρας ἔ σωρηγία τῆ πνεύματος ἐπὶ τῆ πρῶτῳ ὑγίειν ἐπανήγαγον τὴν κάμνοντας. ἵνα πίνω καὶ αὐτῶν οἱ μετ' ἐκείνοις ἐσπόδοι τὴν ὑπὸ αὐτῶν ἀρχιερεῖς ἀβλαβεῖς διασώζωσι, πύτων ἐκάστοι καὶ κληροῖς ἰδίους εἰς τῶν τῶν αὐτιόντες οἱ τῆσιν ἀειοκαίριοι, τῆ τῆσιν χείρας οικονομούσης τῶν τῆ σιωσροιστοῦσης ἐκάστοις αὐτῶν συνέδου τῶν σύμορον, νόμοις ὑπὸ καλῶν καὶ καλῶν οὐ πολιτικοῖς, ἀλλὰ θείοις καὶ τῆ πρῶτῳ ἢ μὴ πρῶτῳ ἔξέθεντο τῆ ἐκάστοι βίον καὶ ἔ τῶν ἐπαρορθοῦντων· τὴν μὲν ὁ δὲ

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

βασιλικῆ παρομιθίῳ ἰσχυροῦσι, ὅτι πῶς ἔστιν αὐτοῖς πλάγια. Ἐπὶ ἐν πάλαι καὶ καιροῖς ἰσχυροῦσι
 διαφορῶν πρὸς διαφοροῖς καὶ διαφοροῖς ἄρμόζοντες οἱ νόμοι καὶ κανόνες τῆς Εκκλησίας ἐπέθρουσαν
 δέκα γὰρ μετὰ πρὸς ἄποστολοῖς αἱ μεγάλα ἢ παύσαν γέρονται σωδοῖσι. πρὸς τούτοις δὲ αὐτὸς
 Βασίλειος ὁ μὲν πρὸς πολλῶν ἐκάνονισεν. Εἰκότως καὶ διὰ τὸ ἀπερῶδεν ἰσχυροῦσι αὐτῶν ὡς ἀπῆρθε
 καὶ καὶ χρέον ἀναφύομενα, καὶ οὐ πᾶσι ἡνὶ παραγράμω, ὡς ἐν κεφαλαίοις διηρημένοι οἱ κανόνες
 ἐγράψασαν, ὡς ἐκ πύττε δυσύρεπον εἶται κομῆν καὶ δυσάρετον τὸ πρὸς ἡνὶ ἀδρόως πρὸς κανόνος
 ὅπζητέμενοι. διὰ τὸ πρὸς χάριτι τῷ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ ἁγίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τὰ ἀπερῶδεν
 ἰσχυροῦσι αὐτῶν ὁμοιότητα καὶ καιροῖς, εἰς ἐν ἡμῖν ἀδρόως ἀπουδάσασαν, καὶ τῶντα διελόντες εἰς πῶ-
 τλοῖς πητήκοιτα, οὐ πᾶσι ἡνὶ καὶ ἀκολουθίαν ἀειθρῆν ἐφυλάξαμεν, πρὸς ὡς εἶπεν καὶ
 δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον, καὶ πέμπτον αὐτοῖς κανόνας συνάψαντες, ἀλλ' ὅμοια τοῖς
 ὁμοίοις ὡς οἷόν τε συναρμόσασαν καὶ ἴσον ἴσῳ κεφαλαίῳ συμπλέξαντες, φάσμα ἐπιήσασαν ἄμα
 καὶ ἀπονον τοῖς πᾶσι, ὡς οἶμα, τὸ ζητημένα ὄντων ἐκ αὐτῶν τὸ μόνον καὶ πρὸς τοῖς ἄλλων ποιῶ-
 σαι ὁρμήσασαν, ἀλλ' ἐτέρους εὐρόντες τῶντα διελόντας εἰς πῶτλοῖς ἐξήκοιτα, καὶ μήτε πρὸς Βα-
 σιλίου κανόνας τοῖς ἄλλοις ὅπισυνάψαντας, μήτε καὶ ὁμοια τοῖς ὁμοίοις, ὡς ἐδῆ, παραγράμω
 συναρμόσασαν, ὡς ἐν πῶτλοῖς διὰ τὸ πομοῖς πρὸς ἐνὸς κεφαλαίου κανόνας εὐρίσκεσθαι, καὶ
 δυσάλωτα γίνεσθαι τὰ πρὸς τὸ πρὸς ἀνάλογο ἐνὸς πρὸς ἡνὶ ὅλων κανονίζόμενα ἁφερέσαι, ὡς οἶντε
 ἡμῖν τῆ πρὸς ἀνάλογο ἢ ὁμοίαν ποιῶσιν ἢ κανόνων πῶ διαίρεσιν ἐσπουδάσασαν. τῆς ἐκά-
 στου πρὸς τέτοις ἢ πῶτλων ὅπζησασαν πρὸς ἀναλογίᾳ εὐ μάλα ἢ ἐμπερομῶν πῶ δυνάμιν.
 ἢ δὲ πᾶσι αὐτῶν πρὸς πρὸς ἀναλογίᾳ μετὰ τὸς ἄποστολοῖς, καὶ πρὸς ἐκάστη κανόνας ἐξέδου, πρὸς
 ἢ Βασίλειος ὁ Σαμασοῦς ὁ σωεγράμω, διὰ τῶν ἰσχυροῦσι ἀποκλεισμένων ἀποκλεισμένων τοῖς ζητήσι γινώσασαν.
 εἰ γὰρ ὡς πῶς ἔχουσα ἐκ ἀναλογίᾳ, ἀλλὰ καὶ λίαν εὐσυνώπιος τοῖς εὐπρὸς χαλεπὸν ἐδέλοισιν.

*Collectio Canonum in quinquaginta titulos digestorum, per Theodoretum Epi-
 scopum Cyrri. Magni Dei & Servatoris nostri Jesu Christi Discipuli &
 Apostoli, & etiam Ecclesiæ ejus sanctæ, qui cum illis & post illos fuerunt,
 Pontifices & Doctores; ex Gentibus simul & Judæis plebem à diabolica
 fraude & tyrannide refugientem, rectaque cogitatione & fide ad Regem &
 Dominum gloriæ sponte transfugam, sanctè pascere aggressi per gratiam;
 non putabant oportere, quemadmodum leges civiles sanciant, noxios mutila-
 re: hoc enim ineptum illis valdè & admodum indecorum videbatur: pericli-
 tari verò potiùs pro illis promptissimè & retrorsum euntes convertere stude-
 bant, adversus errantes insuper, & à recta via devios ut pastor bonus protinus
 accurrentes, & præcipientes jam ablatos in barathrum retrahere omnibus ra-
 tionibus certantes, & quod jam putridum ac valdè vitiatum erat, gladio
 spiritus, sapienter admodum & ex arte refecantes; quod autem collisum ex
 illis & dissolutum erat, remediis quibusdam mitibus & ligaturis ratiocinii
 astringentes; sic gratiâ & cooperatione spiritus ad pristinam sanitatem redu-
 cebant ægrotos. Ut igitur rursus qui post illos futuri sunt, eos qui ab ipsis
 initiati sunt, incolumes conservarent, horum singuli, per propria tempora
 in unum coeuntes beatissimi, divinâ hoc gratiâ procurante, & con-
 gregante cujusque eorum Synodi collectionem, leges aliquas & cano-
 nes non civiles, sed divinos de agendis aut non agendis tradiderunt, uniuscu-
 jusque vitam & mores corrigendo, viâ quidem regiâ euntes confirmando,
 & objurgando eos qui aberrant ad obliqua. Quoniam igitur olim pro tem-
 poribus, à diversis ad diversos, & diversis convenientes leges & canones
 Ecclesiæ sanciti sunt: decem enim post Apostolos magnæ Patrum fuerunt Sy-
 nodi. Præterea Basilius magnus de multis Canones fecit: idcirco, ut verifi-
 mile est, sparsim ab illis, ut postulabant ea quæ per tempus succrescunt, &
 non ordine quodam rerum, velut in capita distinctarum, Canones scripti*

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

sunt; ita ut ex hoc valdè difficile sit invenire, & præstare quod ab aliquibus confertim de Canone quæritur. Quamobrem, gratiâ Domini & Dei & Servatoris nostri Jesu Christi sparsim ab illis definita variis temporibus, in unum nos conferre studentes, & hæc dividentes in titulos quinquaginta, nullam seriem & consequentiam numerorum servavimus, primum verbi gratiâ, & secundum, & tertium, & quartum, & quintum deinceps Canones conjungendo, sed similia similibus quantum fieri potuit coaptando, & conforme conformi capiti complicando, facilem reddidimus & planam omnibus, ut puto, quærendi methodum, non ipsi hoc soli & primi inter cæteros facere aggressi, sed alios nacti qui hæc diviserunt in titulos sexaginta, & qui neque Basiliæ Canones aliis conjunxerunt, neque etiam similes res similibus, quod oportebat, coaptaverunt, velut in titulos. Quod verò multi de uno capite Canones inveniantur, & difficilè sit reperire ea quæ de una re in omnibus Canonibus constituuntur: manifestiorem quoad fieri potuit nos appositione similibus reddere Canonum divisionem studuimus; singulorum insuper titulorum inscriptione præ se ferente evidentissimè eorum quæ continentur vim propriam. Ipsa porro series Synodorum post Apostolos, & quot singulæ Canones sanxerint, quotque divinus vir Basilius conscripserit, per ea quæ subsequuntur, nullo labore quærentibus patebit. Est enim directâ & non obscura, sed potius perquam facilis intuitu nancisci volentibus.

Pag. 42. δείγμα, specimen. διατυπώσεις, constitutiones.

Pag. 62. χεῖρ, ἀλλὰ μὴ ὅλην θύλακω, manu, sed non toto sacco. ἀγνοοῦσιν οἱ πολλοὶ, ἢ καρδαίνουσιν, ὅτι ἀγνοοῦσι. πείθου γὰρ τὸς πέλας, ignorant multi, & eò lucrantur quòd ignorant. persuadent enim vicinis.

Pag. 64. διαδοδικὸς λόγος, diffusa oratio.

Pag. 66. ἀγαθὴ δὲ ἔστι ἢ βροτοῖσι, pulchra verò contentio hæc mortalibus.

Pag. 69. κατάρεσιν, ἀφορισμὸν, ἀνάθεμα, deprecationem, separationem, anathema. ὡς ἀπανθρώπινον θάνατον, ut inhumanam mortem. μὴ γὰρ θαυμάσιος, ὅτι ἢ ὡν Κοσταντινουπόλεως συνόδος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆ ἀγιωτάτης Πατριάρχης κυρίου Μιχαὴλ τῆ Οὐξείτου, διέγνω, καὶ ἐπέτρεψε καυθλιῶσαι Βωγμίλους. Εἰκὸς γὰρ ὅτι μὴ τρακτυθλιῶσαι τότε ταῖς νόμοις, καὶ μάλλον ὅτι πότε ἀμεταθέτως ἔχοντες τὴ οἰκείας αἰρέσεως οἱ Βωγμίλοι, ὡς μάρτυριον παρορήσαντων τῶν καυθιστῶν. Εἴθε ἢ εἰδὼς μηδένα κανόνα ὁππότε πτωχῶν, ὅτι μηδὲ οἶδεν ὁ Εκκλησιαστικὸς νόμος ἁμαρτικὰς ποινὰς, ἀλλ' ὁ πολιτικὸς. Καὶ ἐπὶ θαυμάζω πῶς τοιαύτην διάγνωσιν τότε ἢ συνόδος ἐξέθετο. Εἰκότιον γὰρ ἢ ὅτι σάμαλος τῶν χειριστῶν τὰς ἀρεπτικὰς δεδιδάχμεθα, πτωχεῖν ἢ αὐτοῖς ἐν ἐμάδομεν, ἀλλ' ἀμεταθέτοις ὄντας, ὡς αἰδιδόναί τῶν πολιτικῶν νόμων, καὶ ὡς τῶν ἀρχόντων τὰς καὶ τῶν ἀποφάσεις ἐκφέρατο: Ne igitur mireris quod Constantinopolitana Synodus temporibus sanctissimi Patriarchæ domini Michaëlis Oxitæ, statuit & demandavit comburi Bogomilos. Æquum enim est non dealbare (Gallicè faire plier) tunc leges, & eo magis quod tunc immobiliter inhærentes suæ hæresi Bogomili, tanquam martyrium ambibant combustionem. Ego verò qui norim nullum Canonem permisisse unquam supplicium, quoniam neque novit Ecclesiastica lex corporales pœnas, sed civilis: & adhuc miror quomodo tale iudicium tunc Synodus ediderit. Ejicere enim ex corpore Christianorum hæreticos, instituti sumus. Supplicio afficere non didicimus, sed pertinaces si sint, tradere Juri civili, & coram magistratibus contra hos accusationes proferre.

Pag. 70. Ἐνα ἢ καὶ πυχόντα τριῶν αἰρετικῶν εὐρίσκοις ἐν τῇ βασιλευούσῃ διατίθεσθαι, μεγάλως αὐτῶν φοβέσθαι: si verò vel unumquemlibet ex his hæreticum inve-

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

πίναμιν in urbe imperiali manentem, graviter eum punimus. Βίη δ' ἂν Βασίλειος, καὶ τῆς Μυσην γλωττίαν, ὁ δ' Θεοῦ τ' ἔλεον ὀπισθομύθος: Est autem ferè Bithyniæ, Myforum linguâ, Dei misericordiam attrahens.

Pag. 76. τὸ Κοινόν, Commune. Κοινόν τῆς Θεσσαλῶν, Commune Thessalorum. κοινόν δ' Ἀσίας, Commune Asiæ. Κοινόν τῆς Θράκης, Commune Thracum. Κοινόν τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Ἐκκλησιῶν, Commune qui in Bithyniâ sunt Græcorum.

Pag. 92. Πόλις & κώμη, Civitas & pagus.

Pag. 95. Τὰ πατρὶα δόγματα, à patribus tradita.

Pag. 100. καὶ εὐνομίᾳ, per dispensationem. καὶ κανονικῶν ὀπιμίων, de canonicis pœnis. ἀμφοτέρωθεν πίνω εἶδεναι ἡμᾶς δεῖ, καὶ τὰ τ' ἀκριβείας, καὶ τὰ τ' ὀπιμίων: utrumque igitur scire nos oportet, & jus scriptum, & consuetudinem; & iis insistere quæ non amplectuntur rigorem traditorum canonum.

Pag. 101. ὀπιμίων τύπων, consuetudini canonem. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐκ τῶν τύπων, hæc igitur sunt, quæ ex canonibus. τὸ δ' ὀπιμίων ἀσθενῶν, τὸ δ' ἔθ' ὀπιμίων: præcepti severitatem, consuetudini. τὸ δ' ἔθ' ὀπιμίων, καὶ τῶν οἰκονομῶν τὰ καθ' ἡμᾶς ὀπιμίων ἀκολουθητέον. ὑποφῶμαι γὰρ μήποτε, ὡς βουλόμεθα ὀπιμίων αὐτοῖς, καὶ τὸ βαπτίζειν ποιῆσαι, ἐμποδίσωμεν τῶν ὀπιμίων, δὲ τὸ δ' ὀπιμίων ἀσθενῶν: consuetudine utendum est, & iis qui instituerunt hæc nostra patribus obsequendum: vereor enim ne fortè ut volumus pigros eos ad baptizandum reddere, impedimento simus salutis, propter præcepti severitatem. παντὶ δ' ὀπιμίων λόγῳ τυπωθήτω, omni autem ratione statuatur. ὀπιμίων τὸ κατὰ τὸν ὀπιμίων ἐπὶ τῶν ὀπιμίων, πανταπῶς ἀσθενῶν. ἐκ δὲ τῶν κατῶν, ἀλλ' ὀπιμίων τῶν ὀπιμίων ἀκολουθίας: consuetudinem autem accepimus de tertio conjugatis, quinquennii separationem: non ex Canonibus, sed ex prædictorum consequentiâ. τύποις, ἢ τὰ κανονικὰ ὀπιμίων: canones, aut canonicas dispositiones. τῶν ὀπιμίων λύειν καὶ δεσμεῖν ὀπιμίων Θεῷ λαβόντας: qui potestatem solvendi & ligandi à Deo accipiunt. ποιμαντικὴ ὀπιμίων, pastoralis gubernatio. ὅταν σκληρότεροι ὀπιμίων εἰς τὸ ὀπιμίων τῶν ὀπιμίων ὀπιμίων: quando duriores sunt ad subeundam correptionem ægrotantes. συμπαθείαν pro ὀπιμίων, commiserationem pro consuetudine. ἔλεος, συγκατάθεσις, οἰκονομία, & συμπαθεία: misericordia, indulgentia, dispensatio, & commiseratio. καὶ ὁ μέγας δ' ὀπιμίων ἐπὶ τῶν ὀπιμίων κατὰ τὸν ὀπιμίων τῶν ὀπιμίων τῶν ὀπιμίων, ἐπέδειξε τῶν ὀπιμίων ἐδίδαξε: & Magnus quidem Basilius erga eos qui non capiunt rigorem traditorum canonum, utendum consuetudine sive mansuetudine docuit. ὀπιμίων, circumstantias.

Pag. 108. συγκατεψηφίσθη, communi sententiâ constitutus est. χειροτονήσαντες, χειροτονίας, ordinantes, ordinationis: μαρτυροῦντες ὀπιμίων, testimonio probatos ordinaverunt. ὀπιμίων, ἐπίθησαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας: precati imposuerunt eis manus. ἐπίθεσις χειρῶν, & χειροθεσία: impositio manum, & positio manum.

Pag. 109. πλέσις, ἢ σχολαστικὸς δὲ τῶν ἀγορῶν: dives, aut scholasticus de foro.

Pag. 113. ὄχλου, plebis. τὸ χυδαίου δήμου, infimi populi. ὄχλον, multitudinem. χειροτονίαν, ordinationem.

Pag. 114. μόνον εἰς ἄξιον φαίνοντο, καὶ ὁ λαὸς αἰροῖτο, συνεπιψηφίζοντος αὐτοῖς, καὶ ὀπιμίων τῶν ὀπιμίων Ἀλεξανδρείας Ἐπισκόπου: tantum si digni videntur, & populus eligeret, simul suffragante ipsis, & confirmante Catholice Alexandriæ Episcopo. ὀπιμίων ἐπὶ τῶν ὀπιμίων ἐν ὑμῖν ὄπιμίων, καὶ πάλαι ἐχρῆτο τὸ ὀπιμίων.

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

ἔσθ' κρίσεως ἠρπῆσαι, quod quidem in præfenti penes vos est, & dudum oportebat à vestra sententia pependisse. τὰ ἃ πλήθι συναθροισθέντα ᾠδὴ καλοῖεν γίνεσθαι ἢ κατάστασιν, τὸ ᾠδρ' αὐτῶν ὀπισθητέρου Ἐπισκόπου: & populi congregati hortarentur fieri constitutionem expetiti ab eis Episcopi. χειροτονίαν, consecrationem. Νεκτάριον Ἐπίσκοπον κεχειροτονήκαμεν, ὑπὸ ὄψει καὶ τῷ Θεοφιλεστάτῃ βασιλέως Θεοδοσίου, παντὶς τε τῷ κλήρῳ, καὶ πάσης ὀπισθησιζομένης τῆ πόλεως: Nectarium Episcopum ordinavimus, sub oculis etiam Deo charissimi Imperatoris Theodosii, & omnis Cleri, totiusque suffragantis Civitatis. Φλαβιανόν, οἷτε τῆ ἐπαρχίας, καὶ τῆ ἀνατολικῆς διοικήσεως συνδρομήεις, κανονικῶς ἐχειροτόνησαι, πάσης συμφύφου τῆ Ἐκκλησίας, ὡσπερ διὰ μιᾶς φωνῆς τῆ ἀνδρα γυμνασίας: Flavianum, & qui ex provincia, & qui ex orientali præfectura erant concurrentes, canonicè ordinarunt, omni consentiente Ecclesiâ, quasi una voce virum honorante. ἄλλοι ᾠδρὴσασι τῆ ἀριστονία πῖς πολλοῖς, alium præfite acceptum multitudini. ψήφου τῆ λαμπροτάτων, καὶ τῆ λογάδων, ἐ τῷ δὲ λαβεστάτῃ παντὶς κλήρῳ, καὶ τῶ λοιπῶν πάντων τῆ πόλεως πάσης: suffragii illustrissimorum, & selectorum, & piissimi totius cleri, & reliquorum omnium civitatis universæ.

Pag. 115. ὁ ᾠδρ' Θεοῦ ἀαδεδειγμένος, καὶ ᾠδρ' πάντων τῶν μελλόντων ποιμαίνεσθαι ἡφιζόμενος: à Deo ostensus, & ab omnibus quos debet pascere, electus. κτήπερας, & λαμπροτάτους, possessores & illustrissimos. ἡφιστάτων συμφώνων καὶ τῶ ἔδος γινόμενων, καὶ ἐπ' αὐτὸν ἀναθροισμένων: suffragiis consentientibus pro more habitis, & in illum collatis.

Pag. 118. καὶ τῶ ἐν Ἀφρικῇ λεγόμενων Πριμάτων, & eorum qui in Africa dicuntur Primates.

Pag. 139. λαθραῖως, latenter. λάθρα, καὶ ἐν ᾠδρ' ἔκρυψον: latenter, & in occulto.

Pag. 140. οὕτως εἰσὶν ἀᾠδρ' ἄτητοι, ὡς καὶ ἢ κατάστασιν τῆ ὀπισκοπῆς αὐτῆ μίμφεται: sic sunt inexorabiles, ut & constitutionem episcopatus ejus arguant. Μετὰ γὰρ τῆ πελυπῶ, φησὶν, Ἀλεξανδρῆ τῷ Ἐπισκόπῳ, ὀλιγὰν ἡμῶν Ἀθανασίου μνήμῳ ποιουμένων, ἐξ ἢ ἐπὶ τῶ Ἐπισκόπων, λάθρα καὶ ἐν ᾠδρ' ἔκρυψον αὐτῶν. Ταῦτα ἐξῆσαν καὶ βασιλεῦσιν, οἱ μηδὲν ψυδὲς γράφειν παρατῆμνοι, ὅπ δὲ παῖ τὸ πλῆθος, ἐ παῖ ὁ λαὸς τῆ καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὡσπερ ἐκ μιᾶς ψυχῆς καὶ σώματος συνηλυθότες, ἀνεβόων, ἐκεραζον, ἀπειῶτες Ἀθανάσιον Ἐπίσκοπον τῆ Ἐκκλησία. τῆτο ἡυχόντο δημοσία τῶ Χριστῶ, καὶ τῆτο ἡμᾶς ὠρκαζον ποιεῖν, ὅπ πλείσας ἡμέρας καὶ νυκτὰς, μήτε αὐτοῖ τοῖς Ἐκκλησίας ἀφιστάμενοι, μήτε ἡμᾶς ὀπιστρέπυτες ἀφιστάσαι, τῆπου ἐ ἡμῖς μάρτυρες, τῆτῃ καὶ ἢ πόλις πᾶσα, καὶ ἢ ἐπαρχία. ὑδὲ μὲν ὀναίπῳ, ὡς ἐξῆσαν ἐκεῖνοι, κατ' αὐτῆ λέγοντες. πάντε ἃ τὰ βέλπσα, σπουδαῖον, δὲλαβῆ, χεριστῶν, ἐνα τῶ ἀσκητῶ, ὀληθῶς Ἐπίσκοπον ὀνομάζοντες. ὅπ ἃ οἱ πλείονες ἡμῶν αὐτῶν ἐχειροτόνησαι, ὑπὸ ταῖς παύτων ὄψει, καὶ βραῖς, μάρτυρες πάλιν ἡμεῖς, ὀξισπύτεροι, τῶ ἀπόντων, καὶ ψευδομένων, οἱ χειροτονήσαι τῆς. Ἀλλ' ὀμως εὐσέβιος ἢ κατάστασιν Ἀθανασίου μίμφεται: Post enim mortem, aiunt, Alexandri Episcopi paucis aliquot Athanasii mentionem facientibus, sex aut septem Episcopis, clam & in occulto ordinant eum. Hæc etiam scripserunt Imperatoribus n, nihil falsum scribere recusantes. Quod autem omnis multitudo, & omnis populus Catholicæ Ecclesiæ, tanquam ex una anima & corpore convenientes, vociferabantur, clamabant petentes Athanasium Episcopum Ecclesiæ: hoc precabantur publicè à Christo, & hoc nos adjurabant facere, per multos dies & noctes, ipsi neque ab Ecclesiis discedentes, neque nos finentes abire: hujus rei nos sumus testes, hujus & urbs universa, & provincia. Nihil quidem adversus hæc, ut scripserunt illi,

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

dicebant : omnia verè fausta, honestum, pium, Christianum, unum Monachorum, verè Episcopum nominabant. Quod verò plures ex nobis ipsum ordinaverunt sub omnium oculis & acclamationibus, rursus nos testes, fide digniores absentibus, & mentitis, hos qui ordinavimus. Sed nihilominus Eusebius creationem Athanasii arguit. κλέψαντες ἢ χειροτονίαν, Ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως κατέστησαν, οἱ τότε ἐξ Αἰγυπτίου σωεληλυθότες : furtim ordinantes Episcopum Constantinopolis constituerunt qui tunc ex Ægypto convenerant. ἐν ᾧραβύσῳ, ᾧρα ἕνι χοραύλῳ οἰκίᾳ, τῆτοι ἢ Κωνσταντίνῳ ποιμνὸν ἐχειροτόνη : in occulto, in quadam tibicinis domo hunc Constantinopolis pastorem ordinabat. Μάξιμον ᾧ, μή τε γεννηῆσαι, μή τε εἶναι Ἐπίσκοπον : Maximum verò neque fuisse, neque esse Episcopum. τῆς Ἀπολιναρίου περιθρείας ἀνάπλεος, Apolinarii præstigiis plenus.

Pag. 141. κεινὸν τῷ λειψάνῳ αὐτοῦ ἐν τῷ Διακονικῷ : jacente cadavere ejus in Diaconorum loco.

Pag. 146. πλησιόχωροι, finitimi. ὄμοροι, contermini.

Pag. 148. δευτερογαμία, secundæ nuptiæ. ἀρσενοκάτης, cum masculis cubans. ἀλογθύμενος, bestiis utens.

Pag. 149. τὰ παρρησιασάμενος, τὰ ἀρχαῖα ἔτη, antiquæ, prisca consuetudines.

Pag. 160. ὁ ᾧ παρρησιασάμενος, ἀδυνάτων μοι τῶν ποιῶν, &c. Τῆς γὰρ Ἐκκλησίας τοῦ οἰακᾶς ἢ ἀρχλῶ ἐγχειροζόμενος, ἔτρεφον ὄρκον ἐθέμεν, μηδεμίαν ἢ βασιλείας ὑμῶν ὀπιβελῶ, ἢ οἰακῶν ἐπὶ ρεῖκῳ ποτε διαλογισαδαί : Ille liberè locutus, fieri hoc à me non potest, &c. Ecclesiæ siquidem clavum cum à principio jusjurandum scripto confirmavi nullas imperio vestro insidias aut quamcumque aggressiōnem unquam meditaturum.

Pag. 61. εὑρημα, inventio.

Pag. 168. Διακόνιον, jurisdictionis insigne. Περὶ προσβλήσεως Πατριάρχῃ, καὶ τῶν χειροτονίας τῶ αὐτοῦ, καὶ ἄλλων Πατριάρχων τε, καὶ Ἐπισκόπων : De creatione Patriarchæ, & de consecratione ejus, & aliorum Patriarcharum, & Episcoporum. προσβλήσειν, præsentationem. προσβλήσι, promotione. ἡ ἀγία Τεῖας, διὰ τῆς παρ' αὐτῆς δωρηθείσης ἡμῖν βασιλείας, προσβάλλεται σε Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχῃ : sancta Trinitas per imperium quod nobis tradidit, creat te Archiepiscopum Constantinopolis, & Oecumenicam Patriarchum. Υποψήφος, Electus.

Pag. 172. οὐκ ἐπιτρέψω μὴ μόνον αὐτοῖς Ἐπισκόποις μὴ εἶναι, ἀλλὰ μηδὲ κοινωνίας μετὰ τῶν πιστῶν αὐτοῖς καταξιῶσαι : statuimus eos non solum Episcopos non esse, sed neque communionem cum fidelibus ipsos dignos judicari.

Pag. 181. ἐδέν κρολύφ, πῖν τε ἑτέρας πόλεως ὀνομαθέντα, ἢ καὶ ὄντα Ἐπίσκοπον, εἰς ἄλλω μεταπέμψαι : nihil prohibet eum qui alius urbis nominatus est, aut etiam est Episcopus, in aliam transferri.

Pag. 186. πλὴν προσκαταθήκῃ τοῖς Ἐπισκόποις εὐθείᾳ ἀπέδωκεν, depositum Episcopis statim reddidit.

Pag. 203. μετὰ βασιλικῆς προσάξεως, καὶ συνοδικῆς διαγωγῆσεως : post imperiale decretum, & synodicam cognitionem.

Pag. 204. δὲ τῶ πλήθει, à multitudine.

Pag. 205. ὀλίγοις τιναῖς δεδωῆσαι μισθῶ καὶ ὑμῖμασι διαφθαρέντας, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σασιάζειν, ὡς δὴθεν ἀξιουῶται, ἢ αὐτὸν ἔχειν Ἐπίσκοπον : paucos aliquos potuisse mercede & pretio corruptos in Ecclesia seditiosè agere, tanquam scilicet flagitantes eum habere Episcopum, ὡς μηδεὶνα τοιοῦτον, μηδὲ ἐν τῷ τέλει, καὶ

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

κοὺς γυνὴ ἀξιοῦσθαι κοινωνίας. ἐν τῷ τέλει, ἐν τῇ ἐξόδῳ τῆ βίου, ἐν τῷ θανάτῳ: ita ut ne-
mo ex his, neque in fine, laïca dignaretur communione. In fine, in exitu
vitæ, in morte. τῷ μακαρίτῃ, felicis memoriæ. χειροτονίας, ordinationis.
ἔγραφεν, ἐνεθέτη, σωήρμωσε τὸ λαόν, τοὺς ἱερέας, τοὺς τε ἄλλοις, καὶ ὅσοι τῷ βήματος, &c.
scribemat, admonebat, cohortabatur populum, sacerdotes, & alios, & qui-
cunque altaris, &c. Ἐπειδὴν καγοτικῶς ἔδει γίνεσθαι τῆ χειροτονία αὐτῶ, λείποντος εἰδὸς
τῶ ἀειμαθῆ τῶ ἀνακηρυζόντων: quoniam oportebat canonicam fieri consecratio-
nem ipsi, dum nulli abesset numero eorum qui præconium futuri erant.

Pag. 206. βοαῖς δῆμος χειρονομίαις ἀκρίτως κτείνειν, clamoribus populi grati-
ficatos, indistinctè interficere. ἐν ἀξιώσειν, οὐδὲ μόνας βοαῖς καταγγεῖν: non
supplicationibus, neque solis clamoribus accusare. ἀταξία, inordinatio. ἐν
τῷ ἀποκρύπτῳ, in abscondito.

Ibid. Ἠλθον γὰρ ἡλθον ἑξαπίνης κεκληιδύρι, &c. Νόμοις ἐρέφοντες πρὸς πάλαι πενηκόντας.
Ὡν πλείον ἦμεν, καὶ ἀφῶς ἐλεύθεροι. Venerunt enim, venerunt derепente vocati,
&c. Legesvolvendo pridem mortuas, A quibus plurimum eramus & ma-
nifestè liberi.

Pag. 207. Τῆς μὲν δοθείσης, ἐλ' ὅπως Ἐκκλησίας Προσηφάμιω, ἐλ' ὅσον λατρείαν
μία Θεῷ προσενήκειν, ἢ σωεῦξασθαι λαῶν, ἢ χεῖρα θεῖται κληκῶν ἐν γέτῳ: Da-
tam quidem Ecclesiam omnino non attigi, & ne quidem huc usque ut mis-
sam unam Deo offerrem, aut comprecarer cum populo, aut manum impo-
nerem Clericorum uni alicui.

Ibid. Φυσῶντες ἡμῖν ἐσπέριον τε καὶ τραχύ. τοῖς δ' αἰπεπήφ δῆμος ἡλιοφύταν. Sufflantes
nobis vespertinum & asperum. Illis verò contraibat populus solaris. δυ-
ζῶν οφρω, occidentalium supercilium.

Pag. 208. παραιτῶ μὲν οὐ, ἐ ιδιώτη παύτῃ, καὶ ἀρχοῦ, μήτε ἐμορφίον αὐτῶ,
μήτε ὄμοτρῆ πρὸν γίνεσθαι. Ἱερεῦσι ἢ ἀγαφρόντως, οἳ μήτε ζῶντας αὐτῶς προσερεῖσι, μήτε π-
λυπῆσαιτας συμπεριμφοῖσι: hortor igitur & omnem privatum & magistratum,
neque contubernalem ipsi, neque convivam esse. Sacerdotes verò præcipuè,
qui neque vivos eos alloquentur, neque mortuos deducunt.

Pag. 209. χωρὶς προσφορῶς κοινωνήσουσι τῷ λαῷ τῶ προσευχῶν, extra oblationem,
communicabunt populo preces. ἐδὲ πώποτε προσετράπη καὶ τῷ εὐχῶν αὐτῶ συ-
στῶμα, φυλάττων ἑξέπαιδος καὶ ὄνα Ἐκκλησίας, neque unquam adductus est per
orationem cum illo consistere, servans à pueritiâ canonem Ecclesiæ. Μαθὼν
ἢ ἑωπὶ ὁ Ἰωάννης ἐν ἡμῇ μὲν εἶχε πύς ἀιδρας, ἐ τῶ εὐχῶν μετέχειν καὶ ἐκώλυσε κοινωνίαι ἢ
τῶ μυστηρίων, ἐκ ἔφῃ πρὸς ἀγαθώσεως μετὰ δῶσιν αὐτῶς. Hæc Joannes cum didicisset,
in pretio quidem habuit viros, & orationibus participare non prohibuit:
communione verò mysteriorum, dixit ante cognitionem non traditurum
eis. εὐχεσθαι ἐπὶ Ἐκκλησίας ἐ δικόλυσε, precari in Ecclesia non prohibuit.

Pag. 210. ἐκοινωνήσαν ἑαυτοῖς. καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ παρεχώρησαν ὁ Ἀνίκηπος τῷ Εὐχα-
ριστίαι τῷ Πολυκάρπῳ, κατ' ἐν ἑσπλῶ δηλοῖσι: Communicaverunt cum eis, & in
Ecclesia præbuit Anicetus Eucharistiam Polycarpo, post conversionem sci-
licet. Αὐτ' αὐτοὶ μὴ τηρουῦτες οἱ Πρεσβύτεροι, πρὸς ἀπὸ τῶ παροικίων τηρεῖσιν Εὐχαρι-
στίαι: Sed ipsi non observantes Presbyteri, iis qui ex parœciis observabant,
mittebant Eucharistiam.

Pag. 211. κινκίδας, κογκέμοις, & βῆλα, valvas, cancellos, & vela. ἤραζε
τὰ ἐνδον, εἰς πρῶτους τόποις εἰσέρχοντο, εἰς εἰς ἐπὶ πᾶσι τοῖς χειρισμοῖς ἔξεσιν εἰσελθεῖν: ra-
piebat quæ intus erant, in ea loca ingrediebantur in quæ nec omnibus Chri-
stianis licet ingredi. Τὸ σπλὸν τοπαρίθη σφῶν ἔδος ἔρκος ἀρίτων, Βῆμα τὸ δ' Ἀγγελικῆσι
χοροστασίαι

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

χοροασήησι πιδιλοῖς, Κιγκλίδα ἢ μεμάττω κόσμων δύο, τῆ πιδιλοῖς, Τοῦτε παρὰ πιδιλοῖς, διῶν ὄρον, ἡμελείων π: venerabilis olim sapientum sedes, septum optimorum, altare hoc Angelicis chorais exhilaratum, valvam hanc quæ dividit duos mundos, permanentem, & evolantem, deorum terminum & mortalium. τραπίζαν, & καταπίτασμα μυστικόν: mensam & velum mysticum: ὑπερβία, finium transgressio.

Pag. 212. ἡμιὺ τῷ ἰνόματι, honorem nominis. ἔξουσία αὐθεντίας, licentia auctoritatis. ψιλὸν ἰνόματ' πμῆς, nudum nomen honoris. ἀξία τ' ἐπισκοπῆς, καὶ κοινωμία, καὶ παρηγορία ἢ παρηγορία, dignitas Episcopatus, & communio, & consolatio conveniens.

Pag. 213. παρὰ τῶν ἡρώδων ἢ ἡρώδων τὸ ἀπὸ χριστοῦ ἀπὸ λαβῆν, παρὰ τῶν κληρονόμων Ἀντωνίου, κοινωμίῃ ἢ ἰδοῦν τῷ θυσιασθείου εἶναι ἢ ἰδοῦν ἰερέων: statuit Synodus aurum quidem eos accipere ab hæredibus Antonini communicare quoque intra altare, esse verò extra Sacerdotes. εἶναι ἐν τῇ λειτουργίᾳ τ' ἐκκλησίας, esse in publicis ministeriis Ecclesiæ.

Pag. 214. ἐπισκοπῆς ἀξίαμα, Episcopatus dignitatem. οἱ αἰὶ σχισματικοί, οἱ καὶ μέγαι, καὶ τῶν ἐκκλησίας ἀφάριστοι, καὶ ἑτάσεις κιοιῶντες. καταστάσεις γὰρ ἡρώδων, καὶ ἡρώδων ἐθνησθῶν ποιῶνται: qui semper schismatici, qui & hucusque Ecclesias turbantes, & seditiones moventes: ordinationes enim injustas, & ferè Ethnicorum faciunt.

Pag. 215. Τῶν ἡρώδων ὑποκρισθῶν Ἐπικριτιανῶν, αἰ τὸ Μελετιανῶν ἢ παρὰ θεοῦ αὐτῆ, καὶ ὁ ἔπος ἀπίστος: hypocritarum igitur Epicritianorum vice, Meletianorum idem propositum & mutatio infida. ἔπος ἀπίστος, mutatio infida. φαίγωμεν, καὶ πίωμεν, αὐτεὶ γὰρ ἀποθνήσκωμεν: edamus & bibamus, cras enim morimur. χημάτων τε τῶν ἱερασιῶν καὶ δίδοναι καὶ λαμβάνειν, καὶ τῶν ὑπερβίων, & ἑταστικῶν ἡρώδων μεταδιώκειν: pecuniisque sacerdotia & dare & accipere, yetitalque & corporales voluptates confectari.

Pag. 219. ὠμοφόριον, numerale. φινόλιον, πολυστάσιον, σάκος: casula sacerdotalis, planeta, faccus. πλιθία, pileola. Ἐπέκεινα ἢ καὶ τὸ δίαδημα, ἢ πῆ τ' ἐφέκειναι τ' κεφαλῆς ἡρώδων, ἀμα καὶ τ' λῶροι, καὶ τὸ ὠμοφόριον, ὅπως κυκλοῖ τ' βασιλικὸν τραχιλοῖ: Deinde diadema five coronam capitis nostri, simul & phrygium, & superhumeralis, quod circumdat imperiale collum.

Pag. 220. τὸν ὑπερλαμπερον λῶρον, &c. valde splendens phrygium, &c. τῇ ἀγία κεφαλῇ αὐτῆ, ἰδίᾳς χερσὶν ἐπιθήκαμεν: sancto ejus capiti propriis manibus imposuimus. εἶτα τὸ ὠμοφόριον, τῇ ἀγία ἀναπέθησι τραπίζῃ, ὀντελάριος αὐτὸ φυλάττειν τῶν ἡρώδων: deinde superhumeralis sanctæ imponit mensæ, injungens illud servari successori. μετα βίας ἀρπάσαντες με τὸ παρὰ τῶν ἡρώδων, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά μοι, καὶ λαβόντες εἶτα ἔξ αὐτῶν τῶν τ' Στέφανον, ἐποίησαν αὐτὸν Ἐπίσκοπον: vi rapientes meum amictum sacerdotii, & omnia quæ mea fuerant, & accipientes unum ex iis hunc Stephanum, fecerunt eum Episcopum. τὸ ἐπισκοπικὸν ὠμοφόριον, episcopale superhumeralis. παρὰ τῆς ἀξίας, digressio. φιλόξενον, hospitem. ἐκδικος, ἐκκλησιεὶς ἐκδικος, syndicus, defensor Ecclesiæ.

Pag. 221. εἰς Εὐχάϊτα, ad Euchaïta. ὀκτώ μὲν πόλεις συμπληροῦσι τ' Ἐλεόποντον, τῶν ἑπτα Ἀμασία π, καὶ Ἰβωρα, καὶ Εὐχάϊτα: octo quidem urbes complent Helenopontum, hoc est Amasea, & Ibora, & Euchaïta. καὶ καὶ μέγαι καὶ ἡρώδων, ut hætenus factum est.

Pag. 222. Τὸ ἢ ὠμοφόριον ἔξ ἐρίας ὄν, ἀπὸ ἐρίων, &c. superhumeralis quod ex lana est, non ex lino, &c. δείκναι πᾶσι δὲ τῶν ἡρώδων, ὅτι μμῆτις ὄν τῶν ἡρώδων

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

καὶ μεγάλου ποιητός, καὶ προχρῆς ἀκριβῶς: ostendit omnibus habitu, quod imitator est boni & magni pastoris, & adhærens valdè. καὶ ἰστανίσταται, καὶ ἀποπίθεται τὸ ῥῆμα τῆς μιμήσεως ὁ Ἐπίσκοπος: & affurgit, & deponit habitum imitationis Episcopus.

Pag. 235. ἀκολουθίας τιμῆς, consequentiam honoris. τὰ Μητροπόλεως περιβόια, ὄνομα μόνον, ὠζουδρῶν τῆς κτ' ἡμέτερας Μητροπόλεως, ἢ οἰκείων δικαίω τῶ οἰκείῳ ἀξιώματι: Metropolis honores, nomen solum, servatis re ipsâ Metropoli propriis jure, propriæ dignitatis. ὠζουδρῶν τῆς Νικομηδείων Μητροπόλεως τῶ ἰδίου ἀξιώματος, servato Nicomedentium Metropoli proprio jure.

Pag. 236. τῶ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένισε. Illi verò alterum quidem dedit pater, alterum verò renuit.

Pag. 243. κτ' ἀρχαγγελισμῶν, per relationem.

Pag. 246. συντακτικῶν, ἀποτακτικῶν λόγων, ἀποχαριστικῶν, ἑξοτιῶν, ἑξοτιῶν ῥημάτων, ποιητικῶν παρατηρήσεων, compositorii, renunciatorii libelli, valedicentes, digressorii, exitus verba, libelli excusationis.

Pag. 260. δικαιοδοσίαν, jurisdictionem. εὐσέβειαν περισμῶν, pietatem largitionem. τοπικῶν, locale.

Pag. 262. τὰ περιεσβῆν, honoraria. συγχωροῦντας καὶ οἰκονομίας ἕνεκα, μὴ ἀκριβολογησῶντες σφοδρῶς: concedentes, & dispensationis causâ, non inquirentes strictè. συγκατάβασιν, Gall. condescendance.

Pag. 274. τὸ ἄδελφομοιοῦν τῶ ἁμαρτωλῶ, καὶ τῆς ὀνομασίας ὀκνησῆναι τῆς δεξιότητος, iniquitas rei etiam denominationis depravat faustitatem.

Pag. 280. κατ' ἀντιφασιν, per contradictionem.

Pag. 286. πολυσοῦν, ποικίλη πολυλογία, multam mentem, non multa verba. ἀτάκτως, sine ordine.

Pag. 291. συσκληροῦσθαι καὶ σώσωσθαι, cohæredes & ejusdem corporis. εἰς τὴν μερίδα τῆς κληρονομίας ἕνεκα, in partem hæreditatis sanctorum in luce.

Pag. 292. δύο γέ ἕνας ἐκ τῆς δευτέρας ἑρῶν, duos quosdam ex secunda sede. τῶν δευτέρων ἑρῶν, secundos sedium. Ἀποστόλων, ὡς καὶ τῶν πόπων φυλάσσουσιν, σύμβουλοι τῶ Ἐπισκόπου καὶ τῆς ἐκκλησίας στέφανος, εἰσὶ γὰρ σωτέριον καὶ βουλή τῆς ἐκκλησίας: Apostolorum, quorum & locum servant, consiliarii Episcopi & Ecclesiæ corona, sunt enim consilium & senatus Ecclesiæ.

Pag. 293. ἱερατικοί, sacrifici. τὸν ἀκολουθίας, ordinem consequentiæ. διακονίας, ministracionis. ἐν κλήρῳ, ἐν ἱερατείῳ, ἐν τάξει, ἁμαρτωλῶ ἐκκλησίας, ἐν κατελόγῳ, ἐν κανόνι: κανονικὸν ψαλμῶν, in clero, in sacerdotio, in ordinatione, ordine Ecclesiæ, in enumeratione, in canone. Canonici Cantores.

Pag. 294. καταλέγειν, enumeretur.

Pag. 295. ἀταξίαν, rectitudinem. πρὸς βεβήλους καὶ γερόντας μύθους παλαιῶν, ἡμιμαρτῶν καὶ σαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. ἢ γὰρ ἁμαρτωλῶ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ὅτιν ὀφέλιμος. ἢ ὅτι εὐσέβεια πρὸς πάντα ὀφέλιμος: profanas & aniles fabulas evita, exerce autem te ipsum ad pietatem; nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est, pietas autem ad omnia utilis.

Pag. 296. ἱερατικοί, sacrificios. πλεπῶν, initiationes. λειτουργίαι, officia publica.

Pag. 297. τὰ ἀνάκτορα, gradus altaris, vel adyta.

Pag. 299. & Pag. 302. ἀγροκερδία, turpe lucrum.

Pag. 314. τυραννικῶς γὰρ εἶχε ἕξασιν τότε πᾶσι ἀνθρώποις μὴ εἶναι φορῶν ἐσθῆτα, καὶ δημοσίᾳ βελούδος ἀγροκερδία: tyrannicam enim habebat licentiam tunc omnis

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

homo nigram ferens vestem, & publicè volens insolescere.

Pag. 316. Αναγκάιον ἢ ὅτι πάντας καρπὺς δοκιμάζειται προσφῆτις; προσφῆτις εἰπὶ μοι βιάπιεται; προσφῆτις στίβιζεται; προσφῆτις φιλοκρομαί; προσφῆτις πάλαις καὶ κύβοις παίζῃ; προσφῆτις δαιρίζῃ; Necesse porrò est on nes fructus examinari Propheta? Propheta, dic mihi, tingitur? Propheta stibio ungitur? Propheta comitur? Propheta tabulis & tesseris ludit? Propheta fœneratur?

Pag. 318. Δήμεν σφαιρέτης, παῖς ἀγύρτης ἀρχεται: Populo decepto, omnis ardilio triumphat. πρὸς τὰ ἔξωθεν, circa exteriora. εἰκονομία, συγγνώμη, συγχώρησις, κατὰ εἰσας, συγκατάθεσις & συμπειθοεῖα: dispensatio, venia, concessio, descensus, condescensio, & obsequentia.

Pag. 319. ἐκ ᾤρα μίλη, ex comparatione. ἀνθρωποπαθῆς, ex humano affectu. χρώματα, διοικήσεις: colores, directiones. ἐνανθρωπήσιν, ἐισόχουσι, εἰσοδρύνειν ὀφθαλμοί: humanitatis assumptionem, incarnationem, eandem apparitionem. διὰ τὸ πρὸς τὰ κτίσματα συγκατάθεσιν: propter ad creaturas condescensionem. ἐκ φιλανθρωπίας ἢ κατὰ εἰσας, ἢ ἀγαθότης ἢ ἐνανθρωπήσιν: ex propensione in homines, descensio; ex bonitate humanitatis assumptio. εἰδέπυ τὸ ἔξ οἰκονομίας φημάτων κατὰ εἰσας, ἀπὸ αἰπῆν ἔχῃ τὸ συγκατάθεσιν, ἀσεβείας σωτήρηροι δὲ τὸ ὀκονομικὸν ἄρταζοισι: sicubi verò hæc ex incarnatione verba viderint, quæ crimen habent condescensionem; impietatis patroni statim incarnationem rapiunt.

Pag. 320. ὑφρασις τὸ ἀκριβείας ἐν δέ νπ, relaxatio stricti juris cum oportet. καὶ συγγνώμη, καὶ συγχώρησις: per veniam, per concessionem.

Pag. 322. ὑποστολή, ὑπόκρισις, καπηλική, χρηματιστική, αἰσχροκερδία: pusillanimitas, simulatio, artes cauponariæ, nundinatio, turpe lucrum. πολιτικῶν συυπόκρισιν & πειραπικῶν, politicam dissimulationem & circumstantiis accommodatam.

Pag. 323. πρὸς τὸ ἔξωθεν, circa quid extraneum. πρὸς τὰς λέξεις, circa verba. πρὸς τὰ πρόσωπα, ὅτε ἀδερρώται πρὸς ἑαυτὰ πολλὰς: circa personas, quando connivetur ad personas sæpe. μέχρι γὰρ τέτυτα τὰ τὸ οἰκονομίας ὁ ὀρθὸς λόγος ἀνέχεται, μέχρις ἀν οὐδὲν καινοποιεῖται ἢ τὸ ὀκονομίας δογμάτων: eatenus enim dispensationem recta ratio tolerat, quatenus nullum corrumpitur Ecclesiæ dogmatum. πρὸς τὰ ὀφθαλμοί, circa pœnas. πρὸς τὰ ἔξωθεν, circa exteriora.

Pag. 324. ὃν ἀφικει νόμον ὡς τέλειος, νηπίοις μᾶλλον ἀμύρζοντα, εἰκονομικῶς δι' οὐκείνοισι ἐδέχεται, ἵνα γίνωται τέλειος: quam dimisit legem, ut perfectus, parvis magis aptam; cautè propter illos suscepit, ut fiant perfecti.

Pag. 326. κατηρώματα, officia.

Pag. 329. θῆσιν λικυθίζην, argumentum elucubrare. εἰ γὰρ καὶ ὕφα χθεσινὰ λῶν, ἀλλ' οὐ γίνονται ἔωλα, πὶ δὴ ποτε; ἐκ ἑστὶ κρέα, ἵνα διαφθαρή. ἀλλὰ τοῦματα διλωκεῶς ἀνδονῶτα, τὰ μὲν γὰρ κρέα φθίρειται (σῶμα γὰρ ὅτι) τὰ καὶ νεύματα μὲν τὰ δὲ ὀφθαλμοί καθίσταται: Et si enim opsonia hesternæ sunt, tamen non fiant rancida, quare mirum? non sunt carnes, ut corrumpantur, sed cogitationes perpetuò florentes, nam carnes corrumpuntur (corpus enim sunt) sed cogitationes permanentes meliorem odorem acquirunt.

Pag. 330. & 232. πρὸς τὸν ἄνδρῶν μὴ ἢ ἔσωσαν ἀνεψιῶν γάμοι γέγραπται, ἐν ἔξωσιν οἱ πολλοὶ τὸ πρὸς ἑαυτὰς ὄντος: de Angariis neque stent consobrinarum nuptiæ, scripsisti, cum in libertate magnâ res esset.

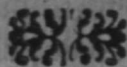
Pag. 333. ἡνὰς ᾤρα νόμοις σωμαθώται γάμοις, ὡς τέτων οἰοῖσι παρὰς πὶ καὶ ἔγρῶσις γέγραπται. ἵνα τὴν πρὸς ἑαυτὰς ἡνὰς μὲν τὸ σφῶν αὐτῶν πρὸς ἑαυτὰς λαβόντας, βραχίπκαταβῶμεν κατὰ ἕκαστον ἔπος ὅτι τὸ πρὸς ἑαυτὰς ὀφθαλμοί καὶ πρὸς ἑαυτὰς ὀφθαλμοί ἀνα-
 ἡα ij

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

ζητεί τὰ πιαῦτα καὶ ὀδιδεῖν βουλομένης· πῶς ὅσπερ ἀδελφοὺς ταῦτα ποιῆν αἰχρῶ κέρδοις ἐνεκα, συκοφαντίας καὶ πολλοὺς ἀδικεῖν, ἐπιτρέξεν, καὶ πράγματα τοῖς ἀπόδοις παρέχει: quosdam illegitimis conjunctos fuisse nuptiis, ita ut aliquibus eorum liberi & nepotes sint, & hunc prætextum aliquos quidem suæ ipsorum avaritiæ capientes, parvum quid projicere per unumquemque annum, ad gloriæ tuæ imperium; & mandata accipere quæ requiri talia, & vindicari jubent, & eos qui incumbunt ad hæc facienda turpis lucri causâ, calumniis multos lædere, insultare, & negotia innoxiiis præbere.

Pag. 334. πὸ γὰρ παλαιὸν ἄχει τότε συχωρεῖται, καὶ τὸ ἱερώτατον ἡμῶν ταμίον ζημιῶται, καὶ σεβῆται ἢ ὅκ τὸ νόμου καὶ ταυτίῳ αὐτῷ διδομένην ἢ ἀπόφασι· τὸ πὸ ὅσπερ ἀδελφῶν, ἐχ' ὡς ἀδελφῶν καὶ ἀφροσύνης, ἢ τὸ παρὶ ταύτης πεδέντος νόμου, ἀλλὰ πῶς ὅσπερ μικροῖς ὀκλήμασι οὐκ ἔφισκου τὰ πιαῦτα, βίαιος τε καὶ οὐσίας πολλῶν ὅσπερ ταῖς ἐπιδομαῖς ἐπιδόχης δεσφείοισι, καὶ κοινὰς ἀποφαζομένης συμφροεῖς πᾶσαι πλειοψηφίας ἀναγορεύτες ἀπόφασι: præteritum enim usque nunc condonamus, etiamsi sacratissimum nostrum ærarium minuitur, & privatur, iis quæ ex lege, secundum hunc ejus dabantur prætextum; atque id facimus non tanquam oblitæ temperantiæ, aut de ea positæ legis; sed iis qui pro parvis accipiunt ex fisco talia, vitasque & fortunas multorum in dictis provinciis vexant, & publicas inducunt calamitates, omnem avaritiæ præcidamus occasionem. Πέτρος Κομῆτις ἢ τοῦ ταμίου, Petro Comiti sacri ærarii. ἢ τοῦ τοῦ θεῶν πελάτων, divinorum privatorum. Φλώρω τῷ ἐσδοξότατῳ Κομῆτι τῷ ἀπανταχῆ θεῶν πελάτων, Floro gloriosissimo Comiti rerum undequaque sacratarum privatarum.

Pag. 338. ἀπο τὸ νῦν, ἢ τῇ οἰκείᾳ ἀδελφῇ πρὸς γάμου κοινωνίαν συναπώδωρον: in posterum, cum qui propriæ consobrinx per nuptias societatem conjungit. ἀδελφοὶ, sobrini, Gall. *issus de german.* εἰ τὸ περὶ ἀδελφῶν γαμηθῆ, si sobrinus filio nupsit.

IN SECUNDA PARTE.

Ex operibus posthumis.

Pag. 23. *συνωμοσίαι*, conjurationes.Pag. 38. *ἡσυχαστή, ἔγκλειστοι*: quieti, inclusi.Pag. 39. *ἀκτημισσιώλυ*, privationem possessionum.Pag. 40. *ἔγκλειστοι, κόνιται*: inclusi, stilitæ. *ἄσκησις, μοναστική, πολιτεία, φιλοσοφία*, exercitatio, solitudo, administratio, amor sapientiæ.Pag. 71. *τὰ περιβεβία*, honoraria.Pag. 78. *κτιστοῦ, vel δομητορος, κτίσεως & οικοδομήσεως*: creatoris, vel ædificatoris, creationis & ædificationis.Pag. 79. *εἰ μέλλοιεν ἀναγεράφειν εἰς τὸ ἅπαντα χρόνον*, si deberent inscribi in omne tempus. *ταῖς νενομισμέναις ἐπὶ τῇ καθιερωσῇ φωναῖς*, solennes in consecratione voces.Pag. 80. *ξενοδόχοις, πτοχοῦσφοις*: hospitum susceptores, pauperum nutritores. *πῶς ἢ διοίκησιν αὐτῶν ἐπιτελεῖν*, administrationem verò eorum inspicere. *ὀνομάζειν & ἐπιλέγειν*, nominare & eligere. *χειροτονεῖν*, ordinare.Pag. 81. *παπειράχικον*, privilegium exemptionis. *καὶ οἰκονομίαι καὶ συγκατάβασις*, per dispensationem & indulgentiam.Pag. 84. *συνάξις*, congregationem. *εἴσοδον*, introitum.Pag. 85. *εἴσοδον τῶν ἁγίων*, introitum Sanctorum. *πρόσδον τῶν εἰς πνευματικά, processionem eorum qui ad spiritualia. καὶ τῶν θεῶν πρόσδοι μακάρων ἱερώταται, & deorum processiones Beatorum sacratissimæ. προσόδια μεγάλα, carmina processionum magna. πρόσδος & προσόδια, processio & processionis hymni. καὶ πρόσδοι πρὸς τὸ βουλλῶν καὶ τὸ δῆμον πόλις, & ingressum in senatum & civitatem primis.*Pag. 110. *ἀειπαρθένους*, semper virgines. *χριστολήπτοις*, à Christo acceptas.Pag. 114. *πάλιν*, rursus. *ὁ παλαιός*, antiquus. *παλαιά*, antiqua.Pag. 185. *ποιμῆνες καὶ διδασκῆοις*, pastores & doctores.Pag. 192. *λαύρας*, vicos.Pag. 203. *ἀνέρος ἔσω*, extra sacerdotium sit.Pag. 250. *μονομερῶς*, ex una parte.Pag. 252. *στήλην*, columnam. *τὸ σκόπελον*, scopulum. *σημεῖον*, monumentum.Pag. 253. *δομητορας, & τὸ χορηγικὸν δίκαιον*: ædificatores, & foundationis jus.Pag. 319. *σταυροπηγία*, crucis plantatione. *Ἀρχιερατικῶ*, Pontificali.Pag. 320. *ῥῆμα*, verbum. *Χαίρετε τῶν ἐμῶν λόγων ἑρασταί, καὶ δρότεοι, καὶ σὺδρομοι, καὶ χειροφίδες φαεραί, & λαυδάνουσαι, καὶ ἡ βιαζομένη κυκλις αὐτῆ πῆς πρὸς τῶν λόγων ὠδιζομένων*: *Valete concionum mearum amatores, & cursus & concursionem, & calami tam perspicui quàm occulti, & vim passa valva ipsa, ab iis qui ad concionem audiendam se protrudebant.*Pag. 323. *πρὸ δανειζόντων*, de fœneratoribus.Pag. 327. *κατάβολη*, solutio.

GRÆCARUM VOCUM INTERPRETATIO.

Pag. 328. ῥήματα ἢ γράμματα τυπικῶς πρὸς αὐτὸν, verbo & scripto solenni ad eum.

Pag. 331. ἀποχή, Gall. *quittance*. ἀθώωσις, liberationem per acceptilationem.

Pag. 332. λόγος οὐσίαι, πᾶσι: rationem substantiæ, quid sit.

Pag. 337. ἀνά δεκά, Gall. *dix à dix*, dena.

Pag. 408. ἀπίσισμα, effectum.

